

Git ned mtu'ub Pabl ndo' bexa gezh Corinto

Le'a Pabl nak xa ned mchealte be xmen Cristo ndencho gezh Corinto. Le'a bexa wa uzhe'eb ndák be ta nsa'a Espíritu ten Dios, pareá ncho sian be ta lid le'a nak ndun bexa. Le'a bexa wa ndangeaka ladna Jesús, pareá ndeyo bexa no mteltsa'a bexa. No lá ndun bexa lak nsabndo' gun bexa gor na nzhealbe bexa ndaw bexa xche'e ten Cristo. No ncho bexa ngal stub xa na'anpa xa ten xa. Le'a Pabl uteyo bexa be ta li ugap ndun bexa wa. No ndadi'izh libr ndee xte'e kix Dios be ta ndun be men ndo' gizhliyo, no xte'e nsabndo' ikwea' ladna bexa be ltsa'a xa, no xte'e iban bexa nak xmen Cristo. Le'a git ndee mke'a xa zha ncho xa gezh Éfeso, pa msaga'al bga'ay li'in tso'o na mkea Jesús gibe'a.

Pabl unidi'izh ndo' bexa gezh Corinto

1 ¹Le'a na' ndee Pabl, xa mti Dios no mtu'ub xa na' gun na' ti'in ten Jesucristo. Le'a na' nsea Sóstenes xa no nak xmen Cristo, ²nke'a besa git ndee ndo' bego nak xmen Dios nzhealbe gezh Corinto ba'. Le'a Dios mtsambi'i lado'o bego nak xmen Cristo Jesús. No utezh Dios bega umbi'i gak bega, lak umbi'i nak itea bexa nge' ladna Jesucristo, guni'i pa ncho bexa. Le'a xa wa nak Xa Nibe'e ten bexa wa no beuna. ³Na'ab na' ndo' Tad Dios no ndo' Jesucristo Xa Nibe'e utsin gak bexa ndo' bega, no gun bexa wen yoo ladna bega.

Pabl nsa'a xno ndo' Dios

⁴Nsa tse'e na' xno ndo' Dios, le'a Dios uzhebpa wen ndanno bega nak xmen Cristo Jesús. ⁵Le'a ta na nak bega

xmen Cristo wa, le'a Dios uzhebpa nsa'a be ta nsak ndo' bega: le'a ta wa ta ndadi'izh bega no ta ndák bega. ⁶Le'a bega ndangeaka ladna di'izh ten Cristo, ⁷ta we'e le'a Dios msa'aga ta ndák kadga dub bega, yá na'an xta'an ndun jwalt lat bega, ndalen ndenkea' beuna gal zha ilengal Jesucristo Xa Nibe'e. ⁸Le'a Dios gakno bega ga'al kwe bega gast wizh lult, na'anpa gap bega ke ndo' Dios gal zha ilen Jesucristo Xwan beuna. ⁹Le'a Dios ndunka be ta ndab xa gun xa. Le'a xa le'a mti bega yoo bega wats Xin xa, Jesucristo Xwan beuna.

Be xmen Cristo lá nsabndo' gak pla xkwa'a na

¹⁰Bega nak beuna xmen Jesús, le'a ta na nak na' xmen Jesucristo, le'a na' na'ab ndo' bega dubtsa gunbe'e bega no na'anpa yak bega top partid. Utsin gok bega ndo' be ltsa'a bega no dubtsa gok bega. ¹¹Li ndáp na' geal le'a be ltsa'a Cloé ndab ndo' na' le'a lat bega ncho bexa nyoto'ono be ltsa'a na. ¹²Le'a lat bego ba' ncho bexa ndab le'a xa nak xmen Pabl; no nchoga bexa ndab le'a xa nak xmen Apolos; no ncho xa ndabga le'a xa xmen Pedr; no stub xkwa'aga bexa ndab le'a xa nak xmen Cristo. ¹³¡Le'a na' gáp ndo' bega le'a be xmen Cristo lá nsabndo' gak pla xkwa'a na! ¡No na'anpa na' ndee ukea ndo' cruz sakndo' bega! ¡No na'anpa italea' bega por na gak bega xmen na'! ¹⁴Nsa na' xno ndo' Dios le'a na' na'anpa igolea' ni dub bega, nabtsa Crispo nsea Gayo ulalea' na'. ¹⁵We'e na'an ton syo'o gan gab le'a utalea' natsa gak xa xmen na'. ¹⁶No ulalea' na' bexa ta lid Estéfnas, parea nsak na' lá igolea'ta na' ni stub xa. ¹⁷Le'a Cristo na'anpa mtu'ub na' kolea' na' be men, le'a xa ndi mtu'ub na' gal yadi'izh na' di'izh wen ten xa. Le'a na' na'anpa ndadi'izh ta gal ladna be men, le'a na' ndi nlad ini'í bexa le'a ta na ngut Cristo ndo' cruz wa dub ta mas nsak.

Cristo nluu ta juert nak Dios

¹⁸Le'a cuent ten bexa na lá gap gealnaban ndo' Dios, le'a ta na ngut Cristo ndo' cruz wa dub ta tont. Ná le'a cuent ten beuna, bexa na ndap gealnaban ndo' Dios wa, le'a ta wa nluu ta juert nak Dios. ¹⁹Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios:

Le'a na' unitndo' ta ndák bexa ndab le'a mas ndák,
no uxelad na' be ta nyakbe'ena bexa wa.^a

^a 1:19 Is. 29:14

²⁰ ¿Xti'in bexa ndák, no bexa ntsid, no bexa ndadi'izh be ta ten gizhliyo ndee zha? Le'a cuent ten Dios le'a ta ndák bexa wa ta tont. ²¹Le'a lak ndák Dios wa, le'a xa lá ula'a igondo' be men xa laktsa ndák bexa. Le'a xa ndi nsa'a gealnaban ndo' bexa ndangea ladna di'izh ten xa, dub ta na ndab be men le'a-yá ta tont.

²²Le'a bexa judio nlad ini'í dub uyon gun Dios, no bexa na'anpa xa judio nlad go'ón dub di'izh wen. ²³Parea le'a besa ndee ndi ndadi'izh le'a Cristo ngut ndo' cruz sakndo' beuna. Le'a bexa judio ndakloo ndo' ta wa. No le'a bexa na'anpa xa judio wa nsak le'a ta wa ta tont. ²⁴Ná le'a cuent ten bexa na mti Dios, guni'i tal xa judio xa natal xa na'anpa xa judio xa, le'a ta na li ngut Cristo wa le'a nluu ta juert nak Dios nsea ta ndák Dios. ²⁵Le'a be men ndab le'a ta na li ngut Cristo wa dub ta tont, parea le'a Dios mas ndák ndo' itea be men. Ndab bexa le'a Dios ule'a nak, parea le'a Dios mas juert nak ndo' itea be men.

²⁶Bego nak beuna xmen Cristo, btse'a ladna bega le'a Dios mti bega maska uxeema bega ndák lak ndák be men, nsea uxeema bega nibe'e, nsea uxeema bega nsak. ²⁷Le'a Dios ndi mti bexa ndab be men xa na'anpa ndák, ndontsa ido ladna be men ndák. Nsea mti Dios bexa ndab be men ule'a nak, ndontsa ido ladna bexa juert nak. ²⁸Nsea mti Dios bexa ndab be men xa na'an xti'in no bexa nxelad be men no bexa na'anpa nsak, ndontsa uluu Dios le'a ta nsak ndo' gizhliyo ndee wa ta na'anpa nsak cuent ten Dios. ²⁹Ta we'e na'an ton nsabndo' izhinna ndo' Dios. ³⁰Le'a Dios myunno bega xmen Cristo Jesús, no msa'a xa ta ndák beuna lak ndák Cristo. Le'a juers ten Cristo le'a beuna wen nya'an ndo' Dios, no umbi'i nak lado'o beuna ndo' Dios, no ulo'o xa beuna ndo' be ke ten beuna. ³¹Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a le'a tal ton nlad izhinna, ndi izhinna xa ta mbin Dios.

Pabl mbidi'izh le'a Cristo ngut ndo' cruz

2 ¹Le'a bego nak beuna xmen Cristo, le'a zha na ngwalyadi'izh na' di'izh ten Dios ndo' bega, le'a na' na'anpa ngudi'izh be di'izh ugan no lá ngunti'in na' be di'izh nsak. ²Ndi mbinbe na' gudi'izh na' sbe'en cuent ten Jesucristo, no ta na ngut xa ndo' cruz. ³Le'a gor na uso' na' lat bega

mbin na' cuent dub xa lá nsak, no gast nxis na' tant nzheb na'.
 4 Le'a gor na mbidi'izh na' di'izh ten Cristo ndo' bega, na'anpa ngudi'izh na' di'izh ugu'ud lak be ta'a ndák be men. Le'a Espíritu ten Dios ndi mluu ndo' bega le'a ta mbidi'izh na' wa ta ugeaka, 5 ndontsa na'anpa ige' ladna bega ta ndák be men, ndi mge' ladna bega juers ten Dios.

Dios nsa'a ta yakbe'ena be men ta ndák Dios

6 Parea le'a ndo' be men mas nge' ladna Dios, le'a besa ndadi'izhka lak ndák Dios. Ná le'a ta wa na'anpa lak nak ta ndák be men nde ndo' gizhliyo ndee, ni ta ndák bexa nibe'e, le'a ta ndák bexa wa ta initndo'. 7 Le'a besa ndi ndadi'izh ta ndák Dios, dub ta tilaw mluu Dios ndo' be men. Le'a zha biseata gaknde'e gizhliyo, le'a Dios mbinbe'e usa'a xa ta wa ndo' beuna ndontsa no beuna yoo wats xa. 8 Le'a ta wa dub ta na'anpa nchando' be men nibe'e ndo' gizhliyo ndee. Le'a tal xa igondo'-yá le'a bexa na'anpa uke'a Cristo ndo' cruz. 9 Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Be ta'a na'an ton gol ini'í,
 no ni na'an ton gol go'ón-a,
 no ni na'an ton gol gunbe'e-yá,
 le'a Dios le'a msaxkwa'a ta wa,
 usa'a xa-yá ndo' bexa ndankea xa.^b

10 Parea le'a Dios mluu be ta ndee wa ndo' beuna juers ten Espíritu ten Dios, le'a Espíritu wa ngoxnes iteanak be ta'a gast be ta mas ndák Dios.

11 Na'an ton ini'í xta'an ndanbe'e stubga xa; ndon le'akama xa uni'í ta ndanbe'e xa wa. No liga le'a Espíritu ten Dios ndon le'akama uni'í ta ndanbe'e Dios. 12 Le'a beuna na'anpa ndanbe'e lak ndanbe'e be men gizhliyo, le'a beuna ndi ndap Espíritu msa'a Dios, ndontsa yakbe'ena beuna ta wen nsa'a Dios ndo' beuna. 13 Le'a ta na li ndadi'izh besa wa na'anpa be di'izh ndáktsa be men, le'a-yá ndi be di'izh msa'a Espíritu ten Dios ndo' besa. Li ndadi'izh besa be di'izh ten Espíritu ten Dios ndo' bexa na ncho Espíritu wa len lado'o na.

^b 2:9 Is. 64:4

¹⁴Le'a tal ton na'anpa nchando' Dios, le'a xa wa na'anpa ndangea ladna di'izh ten Espíritu ten Dios, le'a cuent ten xa le'a ta wa dub ta tont. No ni lá yoo gan yakbe'ena xa-yá, le'a Espíritu ten Dios le'a nsa'a ta yakbe'ena bexa-yá. ¹⁵Ná le'a bexa ncho Espíritu ten Dios len lado'o na, le'a bexa wa nyakbe'ena xta'an be ta wen no xta'an be ta ugap. Parea le'a be men gizhliyo lá nyakbe'ena xte'e nak bexa ncho Espíritu ten Dios len lado'o na wa. ¹⁶Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

¿Tonma gun gan igondo' ta ndanbe'e Dios zha?

¿Tonma isu'u ndi le'a utenxe'a Dios zha?^c

Parea le'a beuna ndi ndanbe'e lak ndanbe'e Cristo.

Dubtsa ltsa'a itea bexa ndun ti'in ten Dios

3 ¹Bego nak beuna xmen Cristo, uyo'o dub tiemp le'a na' ndee lá yo'o gan ngudi'izh ndo' bega lak ndadi'izh na' ndo' be men ncho Espíritu ten Dios. Ndi mbidi'izh na' ndo' bega lak ndadi'izh na' ndo' be men gizhliyo, cuent dub xa ti'i mbingea ladna Cristo. ²Le'a na' mbidi'izh dub ta ndon le'a mas uya'al nak ndo' bega, geal le'a bega lá yo'o gan yakbe'ena be ta mas ugan, cuent dub medo'o bi lá isu'u gaw. No gast nat bi lá gunka bega gan yakbe'ena bega-yá. ³Le'a bega bi nkwa'an be ta nladtsa bega, le'a ncho bega nxee ladna ndo' stub men ke ten ta ndap xa, nsea nkwa'an bega uyo, no nlad bega yak bega top partid. Le'a ta wa nluu le'a bega ndun lakka ndun be men gizhliyo. ⁴Le'a ncho bega ndab le'a bega xmen na', no ncho bega ndab le'a bega xmen Apolos. Le'a ta na li ndun bega wa nluu le'a bega nkwa'an ta nladtsa bega.

⁵¿Lá ini'í bega zha le'a Apolos wa nsea na' ndee, le'a kadga dub besa ndun ti'in laktsa nlad Dios, ndontsa mbingea ladna bega Dios? ⁶Le'a na' ndee cuent dub xa ngos dub ta'a, le'a Apolos cha mka'al-a, parea le'a Dios le'a mbin ngo'ol-a. ⁷Le'a ta wa nluu le'a ni men ndas-a wa no ni men nka'al-a wa na'anpa xa nsak, ndi Dios xa na ndun ga'al-a wa, xa we'e xa nsakka. ⁸Le'a bexa ndas di'izh wa no bexa nka'al-a, le'a bexa

^c 2:16 Is. 40:13

wa dubtsa nakbe. Le'a Dios kix ta ika'a bexa wa kadga ti'in ndun bexa. ⁹Le'a itop besa ltsa'a na junt ndun besa ti'in ten Dios. Le'a bega nak cuent dub ble'a yo ten Dios sa ndun besa ti'in, nsea cuent dub ni'i ndande'e Dios.

¹⁰Le'a lak mluu Dios na', mbidi'izh na' di'izh ten Dios ndo' bega. Le'a na' cuent dub mech mtexan dub ni'i. Le'a stub xa mbinde'e-yá tso'o ná li mtexan na' wa. Parea kadga dub men ula'ach xte'e gunde'e xa ná ten xa. ¹¹Le'a na'an ton yoo gan utexan stub-a ndo' lak ta na yá utexanla wa, le'a xan-a wa nak Jesucristo. ¹²Le'a tso'o ta li utexanla wa, syo'o gan gunde'e xa-yá oro, natal plata, natal be ge' chul, natal ya, natal gixgi, natal yalod. ¹³Parea gal wizh ilengal Jesucristo, le'a ti'in mbin kadga dub beuna wa uluu. Le'a xa ilen no gi', le'a gi' wa le'a gun preb ti'in na mbin beuna wa. ¹⁴Le'a tal ta mbinde'e beuna wa lá yol' ndo' gi' wa, we'e le'a Dios kix ika'a xa mbinde'e-yá wa. ¹⁵Ná tal le'a ti'in mbin xa wa yol', le'a ti'in wa initndo', para le'a xa wa sapka gealnaban ndo' Dios. Le'a xa wa gak cuent dub xa mxo'on sa nsayol' lid na.

¹⁶¿Cha lá ini'í bega le'a bega nak ni'i ten Dios zha, le'a Espíritu ten Dios ncho len lado'o bega? ¹⁷Tal ton utsabgix bexa nak ni'i ten Dios, le'a Dios utsaksi men wa, le'a bega nak dub ni'i umbi'i ten Dios.

¹⁸Na'anpa ukwi'inno bega le'aka bega. Lá gunbe'e bega le'a bega nak be men ndák ndo' gizhliyo ndee. Ndi gok bega cuent dub xa na'anpa ndák be ta gizhliyo, ndontsa gak bega dub xa ndákka ndo' Dios. ¹⁹Le'a ta na ndák be men ndo' gizhliyo ndee wa, le'a cuent ten Dios le'a ta wa dub ta lá isu'u, lak nkeani'i di'izh ten Dios:

Le'a Dios gun ilayat be men ndo' le'aka ta ndák bexa.^d

²⁰No ndab-a:

Le'a Dios uni'í le'a ta ndanbe'e be men ndák wa,
le'a ta wa sbe'en be ta lá isu'u.^e

²¹Ta we'e ni dub bega lá izhinnona ta nak bega partid ten dub men, le'a itea be ta ndee ta ten bega: ²²le'a na' ndee no

^d 3:19 Job 5:13   ^e 3:20 Sal. 94:11

Apolos no Pedr no gizhliyo no gealnaban no gealgut no iteata be ta'a ncho nat no be ta ti'i ilen. Le'a itea be ta ndee wa ta ten bega. ²³Le'a bega xa ten Cristo, le'a Cristo xa ten Dios.

Ti'in ndun be apostol

4 ¹Ta we'e le'a bego ba' nsabndo' ini'í le'a besa naktsa dub xa nduntsa ti'in ten Cristo, nluutsa besa di'izh ten xa, dub ta polta na'anpa nchando' be men. ²Le'a tal ton gun ti'in ten stubga men nsabndo' utsin gun xa ti'in wa. ³Le'a cuent ten na' na'an xti'in ta ndab bega no stapla be men xte'e nak ta ndun na'. Ni na' na'anpa gáp xte'e nak ta ndun le'aka na', tal utsin nak-a natal na'an. ⁴Le'a len lado'o na' nsak na' le'a na' na'an xá ke na' ndap, ná le'a ta wa na'anpa gab le'a na' utsin nak cuent ten Dios. Le'a Dios le'a gab xte'e nak ta ndun na'. ⁵Ta we'e na'anpa gab bega ton xa utsin no ton xa ugap. Ndi kweas bega gast zha ilen Cristo, le'a xa wa uluu be ta uga'ach. Le'a xa uluu ná xta'an ndanbe'e kadga dub men len lado'o na. We'e le'a Dios gab kadga be ta wen mbin beuna.

⁶Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' ndee nkwea' ladna bega, ta we'e nke'a na' be ta ndee wa ndontsa iwi'i bega xte'e ndun Apolos no xte'e ndun na'. Cha li gun bega lak ndun besa laktsa ndab di'izh ten Dios, na'anpa gun bega stub ta xa'aga. No na'anpa gab bega le'a bega mas nsak ndo' stubga xa. ⁷¿Ton ndab le'a bega mas nsak ndo' be ltsa'a bega zha? ¿Lá ini'í bega zha le'a Dios le'a nsa'a itea ta'a ndap bega? Ná tal xa le'a msa'a-yá, ¿cha xta'an nzhinna bega zha cuent dub ta'a begotsa ndák?

⁸Nat le'a bega nsak le'a bega ndap itea ta'a, yá na'an xta'an ndun jwalt. Nsak bega le'a bega nibe'ela, yá na'anta xta'an gunno bega besa. Nlad na' malay gak bega dub xa ta ugeaka nibe'e, ndontsa no besa gak xa nibe'e wats bega. ⁹Parea le'a na' nsak le'a Dios mbinno besa nak apostol wa cuent dub xa na'anpa nsak, cuent dub xa ndap ke nsabndo' gat xa. Le'a itea be men no be angel nlad iwi'i xta'an yoo besa. ¹⁰Le'a be men ndab le'a besa xa tont ta na ndun besa ti'in ndo' Cristo; ná le'a bego ndanbe'e le'a bega nak be men ndák ten Cristo. Le'a be men ndab le'a besa uzhebpa be men ule'a nak; ná le'a bego ndanbe'e le'a bega uzhebpa xa juert nak. Le'a be men ndap mod ndo' bego, para nxelad bexa besa ndee. ¹¹Gast nat bi

ntid yanna besa, no ntid yak ladna besa, no lá ndap besa sian xab besa, no ugap ndanno be men besa, no ni lá ndap besa sa yoo besa. ¹²No uzhebpa nzhanna besa tant ndun besa ti'in ya'a besa. Ncho bexa kwea' ní'i ndo' besa, ná besa ndi nab ndo' Dios gakno Dios bexa. No ncho bexa ugap ndanno besa, ná besa ndi nxikka. ¹³No ncho bexa nisi besa, ná besa ndi utsin nka'ab. Gast wizh nat ndanno bexa besa cuent dub gix, dub ta na'an xti'in ndo' gizhliyo ndee.

¹⁴Nke'a na' be ta we'e na'anpa ndontsa ido ladna bega, ndi ndontsa iwi'i bega xte'e gun bega, cuentta dub xi'ín na' nkwea' lad na' bega. ¹⁵Maska ncho dub ti'i mil men nluu bega di'izh ten Cristo, parea na'anpa ncho kwa'ad xa cuent xus bega. Le'a gor na mbidi'izh na' di'izh wen ten Cristo Jesús ndo' bega, le'a bega li myak cuent dub xi'ín na'. ¹⁶Nat na'ab na' ndo' bega bin bega laktsa ndun na' wa.

¹⁷Ta we'e mtu'ub na' Timoteo ndo' bega, xa na nkwea' lad na' cuentta dub xi'ín na', no utsin ndun xa ti'in ten Cristo. Le'a xa wa gun utse'a ladna bega be ta ndun na' ta na nak na' xmen Cristo, lak nluu na' be men itea lad sa nzhealbe be xmen Cristo. ¹⁸Ncho bega nzhinna, ndanbe'e bega le'a na' na'ankapa gal ina' bega. ¹⁹Parea le'a na' skenka gal ina' bega tal le'a Dios nlad. We'e iní na' tal le'a bexa zhin wa ndap juers ten Dios natal ta ndadi'izhtsa bexa-yá. ²⁰Le'a tal ton ncho ndo' ya'a Dios, le'a xa wa ndun ta nlad Dios, na'anpa sbe'en di'izhtsa ndadi'izh xa. ²¹¿Xte'e nlad bega gal na' zha? ¿Galteyo na' bega, ná ti ndi di'izh utsin gal yáp na' ndo' bega?

Ko'o bexa xa ndun ta ugap wa lat bexa

5 ¹Le'a na' mbín le'a lat bega wa ncho dub xabgi'i ngal le'aka xagots ten xus xa. Le'a ta wa uzhebpa dub ta ugap, le'a ni bexa lá nchando' Dios na'anpa li ndun. ²Ná le'a bega bi uzhebpa nzhinna. ¿Lá ini'í bega zha le'a bega nsabndo' ndi uban yoo ladna, no ko'o bega xa li ndun wa lat bega? ³Le'a na' na'anpa nso' sa ba', parea le'a na' nsak cuent nso'ka na' wats bega sa ba'. No uníka na' xte'e nsabndo' gunno bega xa li ndun wa. ⁴Le'a ta na nak beuna xmen Jesucristo Xwan beuna, le'a gor na yakjunt bega, le'a na' cuent noka nso' lat bega, nsea utse'a ladna bega le'a Jesucristo Xwan beuna msa'a juers ten xa ndo' bega. ⁵Cha yun bega cuent xa li ndun wa ndo' ya'a

maxu'u. We'e ini'í xa gealkwea', ndontsa ula'a xa ta ugap li ndun xa wa, cha gap xa gealnaban gal zha ilen Cristo Xwan beuna.

⁶Le'a bega na'anpa nsabndo' izhinnona ta ndun xa wa. ¿Lá ini'í bega zha le'a dub tuzh levadur nsabich sian ko'ob arin? ⁷Ta we'e ulantu'ub bega xa ugap wa, ndontsa yak bega cuent dub ko'ob kub na'anpa noch levadur. Le'a Cristo ngut ndontsa myu'u be ke ten beuna, le'a xa cuent nak dub borreg ten ujest Pascua. ⁸Le'a ujest Pascua le'a bexa judio lá ndanti'in levadur. No liga le'a beuna nsabndo' ula'a be ta ugap nak beuna. Cha ndi umbi'i gak lado'o beuna nsea ga'al gak beuna ndo' Dios, lak ndaw bexa judio be pan lá ndoch levadur tiemp ten Pascua wa.

⁹Le'a na' mtu'ubla dub git ndo' bega ndab ndo' git wa lá uchealtsa'ata bega bexa ngal stub men na'anpa xa ten xa. ¹⁰Le'a na' na'anpa gáp iteltsa'a bega iteanak be men ndun ta ugap wa, le'a idub ndo' gizhliyo ncho bexa ngal dub xa na'anpa xa ten xa, no bexa nsa'ab ladna gap sian ta'a, no bexa ndun gealwa'an, no bexa ndankea be dios gizhliyo. ¹¹Le'a ta mke'a na' wa ndi gab lá uchealtsa'a bega ni dub be men na ndab le'a xa dub xmen Cristo, tal le'a xa wa nkeseano stub xa na'anpa xa ten xa, natal xa nsa'ab ladna gap sian ta'a, natal xa ndankea be dios gizhliyo, natal xa kwea' ní'i ndo' be men, natal xa ndun gealgu, natal xa ndun gealwa'an. Le'a dub men li nak wa, gast ni lá gawno bega. ¹²Le'a na' lá nsabndo' ulach xte'e nak bexa lá nchando' Cristo. Ná le'a bego ba' nsabndo' ula'ach xte'e nak bexa ncho lat bega, bexa yá nak bega xmen Cristo. ¹³Le'a Dios le'a gab xte'e nak ta ndun bexa lá nchando' Dios. Ta we'e ulo'o bega xa li ugap nak wa lat bega.

Be xmen Cristo gun regl be uyo ten le'aka bexa

6 ¹Le'a zha na nyono bega stub ltsa'a bega, xa no nak xmen Cristo, ¿cha xta'an nda'yab bega-yá ndi ndo' dub juez lá nchando' Dios gun regl ta wa zha? ¿Cha xta'an lá ndab bega-yá ndo' bexa nak xmen Dios gun regl ta wa zha? ²¿Lá ini'í bega zha le'a gal dub wizh le'a be xmen Dios le'a gun regl ta ten be men lá nchando' Dios zha? Le'a tal bega li gun regl ta wa, ¿xte'e lá isu'u bega gun bega regl be ta byux ndee zha? ³¿Lá ini'í bega le'a beuna le'a gun regl gast be ta ten be

angel wa zha? Ta we'e le'a beuna nsabndo' le'atsa gun regl be ta ncho ndo' gizhliyo ndee. ⁴We'e tal le'a bega ndap dub uyo ndo' gizhliyo ndee, ¿cha xta'an nda'tso' bega ndo' dub xa lá nchando' Dios wa gun regl ta ten bega zha? ⁵Le'a na' gáp ta ndee wa ndontsa ido ladna bega: ¿Cha na'an ni dub xa ndák lat bega zha, dub xa su'u gun regl dub uyo lat bego nchando' Dios? ⁶Ná le'a bega nyono ltsa'a na, no gast nda'no bega uyo ten bega ndo' dub juez, dub xa lá nchando' Dios.

⁷Ta ugeaka le'a ta na li nyono bega le'aka ltsa'a bega wa dub ta ugap ndun bega. ¿Xta'an na'anpa uxiktsa bega nsea ta ndanno stub xa bega zha? Mas wen ula'a bega gowa'an bexa be ta ndap bega. ⁸Parea le'a bega ndi no ugap ndun, no ndowa'an bega ta ndap le'aka ltsa'a bega nak xmen Cristo.

⁹¿Lá ini'í bega zha le'a be men ndun be ta ugap wa lá yoo gan yate sa nibe'e Dios? Lá ula'a bega ukwi'inno be men bega. Le'a ncho bexa ngal xa ten stubga men, no ncho bexa ndanke be dios gizhliyo, no ncho bexa ndapka xa ten na ná ngalga xa stub xa, no ncho be xabgi'i ngal ltsa'a bgi'i na, ¹⁰no ncho bexa ndun gealwa'an, no ncho bexa nsa'ab ladna gap sian ta'a, no ncho bexa ndun gealgu, no ncho bexa kwea' ní'i ndo' be men, no ncho bexa nkwi'inno be men. Le'a itea bexa li nak wa lá yoo gan yate sa nibe'e Dios. ¹¹Le'a polta le'a ncho bega no mbin be ta ndee wa, parea le'a nat le'a Dios mtsu'u be ke ten bega, nsea mtsambi'i Dios lado'o bega, nsea mbin Dios wen mya'an bega ndo' Dios ta na mbingea ladna bega Jesús Xwan beuna, no ta na ncho Espíritu ten Dios len lado'o bega.

Le'a len lado'o beuna nak sa ncho Espíritu ten Dios

¹²Ncho be men ndab le'a bexa syo'o gan gun guni'i xta'an nlad bexa. Ugeaka le'a-yá syo'o gan, parea na'anpa itea-yá ta nsabndo'. Le'a na' syo'oka gan gun be ta nlad na', parea lá ula na' ni dub ta'a wa gun gan ndo' na'. ¹³Nsea ncho xa ndab: “Ta gaw beuna ta por len beuna. No le'a len beuna por yoo ta gaw beuna.” Le'a ta wa ta ugeaka, ná le'a gal gor le'a Dios unitndo' itop ta'a wa. Le'a Dios na'anpa ngunde'e las beuna por na ugal beuna stub xa na'anpa xa ten beuna. Le'a Dios ndi mbinde'e beuna ndontsa gun beuna ti'in ten Cristo, le'a Cristo le'a nibe'e beuna. ¹⁴No lak mxiste Dios Jesús, no liga le'a juers ten Dios ixiste beuna.

¹⁵ ¿Cha lá ini'í bega zha le'a idub las bega dubtsa nak no Cristo? Le'a dub xa junt nak no Cristo lá nsabndo' yakjunt no dub ngots ndun juis mgi'i. ¹⁶ ¿Lá ini'í bega zha le'a dub xa ugal dub xagots li nak wa, le'a xa dubtsa nak no xagots wa? Lak nkeani'i di'izh ten Dios, le'a itop xa wa yak dubtsa men. ¹⁷ Ná le'a dub xa yakjunt no Cristo, le'a xa wa dubtsa nak no Cristo.

¹⁸ Ta we'e bxo'on bega ndo' ta ugap wa, ta na ngal bexa dub xa na'anpa xa ten xa. Guni'i xta'an stub ta ugap ndun dub men, le'a ta wa na'an xta'an ugap ndanno las xa wa. Ná le'a xa na ngal dub xa na'anpa xa ten xa, le'a xa wa ugap ndanno le'aka las na. ¹⁹ ¿Lá ini'í bega zha le'a idub las beuna nak ni'i ten Espíritu ten Dios, xa na msa'a Dios ndo' beuna? Le'a Espíritu ten Dios ncho len lado'o beuna, ta we'e na'anpa le'aka beuna nibe'e beuna. ²⁰ Le'a Dios usi'i beuna gak beuna xa ten xa. Ta we'e le'a ta ndun beuna no ta ndanbe'e beuna, le'a ta wa nsabndo' gak ta nsak ladna Dios, le'a beuna nak xmen Dios.

Xte'e nsabndo' gak bexa ndap ltsa'a na no bexa nab

7 ¹ Nat ikab na' ndo' ta li mke'a bega ndo' git mtu'ub bega wa, naga nsabndo' ukwa'an dub xabgi'i xagots ika'a na. ² Nat ncho kwa'ad men ngal dub xa na'anpa xa ten xa. Ndi mas wen kadga dub xabgi'i gapga dub xagots, no liga kadga dub xagots gapkaga dub xabgi'i. ³ Le'a xabgi'i no xagots nsabndo' gun cumplir yankea xa xa tenka xa. ⁴ Le'a xagots wa na'anpa le'a inibe'e le'aka le'a xa, le'a xabgi'i wa le'a nibe'e xagots ten na. No liga le'a xabgi'i wa na'anpa le'a inibe'e le'aka le'a xa, le'a xagots wa le'a nibe'e xabgi'i wa. ⁵ Ta we'e lá igea'na bega ugal bega le'aka xa ten bega. Ná le'a tal bega gudi'izh le'a dub nde'ep lá ugal bega ltsa'a bega ndontsa mas gudi'izhno bega Dios, le'a ta wa utsinka nak. Le'a tso'o na li mkwa'an bega Dios dub nde'ep wa nsabndo' yakjunt bega, ndontsa na'anpa gun maxu'u gan utsabgix bega, ugal bega stub men na'anpa xa ten bega.

⁶ Le'a ta ndee wa dub ta ntenxe'a na' bega, na'anpa nak-a dub ta juerska gun bega. ⁷ Nlad na' gak bega lak nak na' lá ndap na' xagots. Ná le'a Dios nsa'a xte'e gak kadga dub beuna; ncho bexa nkwa'an ltsa'a na, no ncho bexa na'anpa li ndun.

⁸ Le'a na' gáp ndo' bexa nab no ndo' be xagots ngut xabgi'i ten na, mas utsin ya'an nab bexa lak nak na'. ⁹ Ná tal le'a xa lá

uxik yoo nab, ukwa'an xa ltsa'a xa. Mas utsin nak ukwa'an ka xa ltsa'a xa, ndo'ka uzhebpa nlad xa gap xa ltsa'a xa, ná cha lá ukwa'an xa xa.

¹⁰Le'a bexa yá ndap xa ten na wa, le'a na' gáp ndo' bexa wa dub ta na'anpa ta nibe'e na', le'a ta wa ta nibe'e Cristo: Le'a dub xagots na'anpa nsabndo' ula'a xabgi'i ten na. ¹¹Ndi tal le'a dub xagots ula'a xabgi'i ten na, le'a xa wa na'anpa ika'a stubga xabgi'i, parea syo'o gan ndi yach xa ndo' le'aka xabgi'i mla'a xa wa. No liga dub xabgi'i na'anpa nsabndo' ula'a xagots ten na.

¹²Le'a na' gáp ta ndee ndo' iteata be men, dub ta ndanbe'etsa na', na'anpa dub ta ndab Cristo ndo' na': tal ton dub xabgi'i ndap dub xagots lá ndangea ladna Cristo, ná xa nlad yoonoka xabgi'i wa, le'a xabgi'i wa na'anpa nsabndo' ula'a xagots wa. ¹³No liga tal ton dub xagots ndap dub xabgi'i lá ndangea ladna Cristo, ná xa nlad yoonoka xagots wa, le'a xagots wa lá nsabndo' ula'a xabgi'i wa. ¹⁴Le'a juers ten dub xagots nak xmen Cristo, le'a Dios gun wen yoo ladna xabgi'i ten xa, maska dub xa na'anpa ndangea ladna Cristo. No liga juers ten dub xabgi'i nak xmen Cristo le'a Dios gun wen yoo ladna xagots ten xa, maska dub xa na'anpa ndangea ladna Cristo. No liga gun Dios wen yoo ladna be xin bexa. Na'anpa gak be me'ed wa cuent dub me'ed lá ndangea ladna Cristo.

¹⁵Ná tal le'a dub xabgi'i natal xagots na'anpa nchando' Cristo wa nlad ula'a xa ten na wa, sak ula'a xa xa. Le'a xa nak xmen Cristo wa na'anpa juerska bi le'a ika'a xa lá nchando' Cristo wa, geal le'a Dios nlad wen yoono beuna ltsa'a beuna. ¹⁶Le'a bego xagots ba' lá ini'í tal le'a xabgi'i ten bega gungea ladna Cristo geal ta wen ndun bega. No liga le'a bego xabgi'i ba' lá ini'í tal le'a xagots ten bega gungea ladna Cristo geal ta wen ndun bega.

¹⁷Parea le'a kad dub bega bin laktsa msa'a Dios. Guni'i xte'e nak bega zha na utezh Dios bega gak bega xmen xa, litsa gok bega. Le'a ta wa ta ndáp na' ndo' bexa nak xmen Cristo itea sa ndaa na'. ¹⁸Tal ncho bega nchola be'e zha na utezh Dios bega wa, litsa bla'a bega ncho be'e bega. No liga tal ncho bega na'anpa ncho be'e zha utezh Dios bega wa, lá nsabndo' yoo be'e bega. ¹⁹Guni'i tal dub xa ncho be'e natal na'an be'e xa, le'a ta wa na'anpa le'a nsak. Le'a ta na nxobgek beuna

ndo' Dios, le'a ta wa le'a nsak. ²⁰Le'a itea bega nsabndo' ya'an laktsa nak bega zha na utezh Dios bega wa. ²¹Le'a zha na utezh Dios bega wa tal ndencho bega ndo' ya'a stub men, lá yu' ladna bega ta li nak bega. Ná tal le'a bega syo'o gan ito'o ndo' ya'a men wa, bin bega juers ito'o bega. ²²Le'a dub xa na li nyo'o ndo' ya'a dub men zha na utezh Dios xa, le'a cuent ten Cristo le'a xa mya'akla. No liga dub xa na'anpa nyo'o ndo' ya'a dub men zha utezh Dios xa, nat le'a xa wa ncho ndo' Cristo. ²³Le'a Dios usi'i bega gak bega xmen xa, ta we'e lá ula'a bega inibe'e stubga men ndo' bega. ²⁴Bega nak beuna xmen Cristo, laktsa nak beuna zha utezh Dios beuna, litsa ya'an beuna ndo' Dios.

²⁵Le'a bego xa nab bi lá ndap ltsa'a na, le'a ta gáp na' ndee na'anpa nak dub ta nibe'e Dios, le'a-yá ndi ta ndanbe'etsa na'. Parea le'a bega nsabndo' isakyo'ón ta gáp na' ndee, le'a Dios uzhe'eb utsin mbinno na' msa'a xa ta ndák na'. ²⁶Le'a ke ten be gealkwea' ncho nat ndee, le'a na' nsak le'a bega wenka kwe laktsa ndebe bega. ²⁷Tal bega ndap xagots, na'anpa ula'a bega xa. No tal bega lá ndap xagots, na'anpa ukwa'an bega xa. ²⁸Parea tal bega ukwa'an xagots, le'a ta wa na'anpa ta ugap. No tal dub xagots nab ukwa'an xabgi'i, le'a ta wa na'anpa ta ugap. Parea le'a bexa na ukwa'an ltsa'a na wa mas bid itid bexa, ná le'a na' nlad lá itid bega ta wa.

²⁹Bego nak beuna xmen Cristo, ta ndee gáp na': Le'a beuna yá stub nde'eptsá ndencho, ta we'e le'a bexa ndap xagots wa nsabndo' gun xa ti'in ten Dios cuent dub xa nab. ³⁰Le'a bexa ndo'on wa ndi gun cuent dub xa na'anpa ndo'on. Le'a bexa nten ladna wa ndi gun cuent dub xa na'anpa nten ladna. Le'a bexa nsi'i be ta'a wa, ndi gun xa cuent dub xa na'an xta'an ndap. ³¹Le'a bexa ndal ladna be ta gizhliyo ndee wa, ndi gun xa cuent dub xa lá ndal ladna ta wa, le'a ta ncho ndo' gizhliyo ndee wa ta snitndo'.

³²Le'a na' nlad lá yu'no ladna bega be ta gizhliyo ndee. Le'a dub xa nab wa mas nla'ach ta nlad Dios, nkwa'an xa ná xte'e isak ladna Dios. ³³Ná le'a dub xa ndap xagots wa mas nyu' ladna be ta ncho ndo' gizhliyo ndee, nkwa'an xa ná xte'e isak ladna xagots ten xa. ³⁴Liga le'a xagots na ndap xabgi'i na'anpa ndanbe'e lak ndanbe'e xagots nab wa. Le'a xagots nab wa mas nyu' ladna gun ta nlad Dios, ndontsa mas umbi'i

gak be ta gun xa wa no be ta gunbe'e xa wa ndo' Dios. Ná le'a xagots ndap xabgi'i wa mas nyu' ladna be ta ncho ndo' gizhliyo ndee, nkwa'an xa ná xte'e isak ladna xabgi'i ten xa. ³⁵Le'a ta ndee wa na'anpa ndáp na' por na mas bid itid bega. Ndi ndáp na'-yá ndontsa gakno-yá bega, no utsin kwe bega no gun bega lak nsabndo'-yá. We'e na'an xta'an uka gun bega ti'in ndo' Cristo.

³⁶Parea tal ncho bega ndap dub me'ed gots nab, cha nlad bega izheal me'ed wa xabgi'i geal le'a me'ed wa yá goxla, le'a ta wa utsinka nak. Bin bega ta li nlad bega wa, le'a ta ukwa'an me'ed wa ltsa'a me'ed wa, le'a ta wa na'anpa ta ugap. ³⁷Ná le'a ncho xa ndab na'anpa li nsabndo' gun xingots xa, cha ndun xa lakka nlad xa. Le'a tal me'ed wa lá ukwa'an xabgi'i, le'a ta wa no utsinka nak. ³⁸Ta we'e tal ton ula'a ukwa'an xingots na xabgi'i wa, le'a xa wa utsinka ndun. No liga tal ton lá ula'a ukwa'an xingots na xabgi'i, le'a xa wa mas wen ndun.

³⁹Le'a ley ten Dios ndab le'a dub xagots ndap xabgi'i lá yoo gan ukwa'an stub xabgi'i tal xabgi'i ten xa wa bi nban. Ná le'a tal xabgi'i ten xa wa ngut, le'a xagots wa syo'o gan ukwa'an stubga xabgi'i tal xabgi'i wa nak xmen Cristo. ⁴⁰Parea le'a na' nsak le'a xa mas wen tal xa li nabtsa iso', no nsak na' le'a Espíritu ten Dios no li nlad.

Be xnab ten be dios gizhliyo

8 ¹Le'a nat gudi'izh na' cuent ten be xnab nsa'a men ndo' be dios gizhliyo. Le'a beuna uni'íka cuent ten ta wa, ná le'a ncho bega ndanbe'e le'a bega mas uni'í ta wa, cha nzhinna bega. Ndi nsabndo' ikwea' ladna beuna be ltsa'a beuna, ndontsa mas ige' ladna bexa Cristo. ²Le'a tal ton nsak le'a xa uzheppa ndák, le'a xa wa ni lá nchando' be ta'a nsabndo' ini'í xa. ³Ná le'a tal ton ndankeaka Dios, le'a Dios nchando'ka xa wa.

⁴Nat le'a cuent ten be xnab nsa'a be men ndo' be dios gizhliyo wa, le'a beuna uni'íka le'a be dios wa na'an xti'in, le'a Dios dubtsa ncho. ⁵Le'a ndo' gizhliyo nsea gibe'a ncho be ta'a ndab be men le'a ta wa dios, ndab bexa ncho sian dios no sian espíritu nibe'e. ⁶Ná le'a beuna uni'í le'a ncho dubtsa Tad Dios, xa mbinde'e iteanak be ta'a, no nsa'a xa gealnaban ndo' beuna ndontsa gun beuna ti'in ndo' xa. No dubtsa xa nibe'e ncho, le'a

xa wa Jesucristo, xa na ulo iteanak be ta'a ndo' gizhliyo, no ulo xa beuna.

⁷Parea na'anpa itea men nchando' ta wa. Nat ncho bega ngwankea be dios gizhliyo wa, no gast nat gor na ndaw bega ta msa'a be men ndo' be dios wa, nsak bega le'a ta wa dub ke ndo' Dios, le'a bega lá ini'í xta'an ta wen no xta'an ta ugap.

⁸Parea le'a ta na ndaw beuna na'anpa gun gan mas isak ladna Dios nak beuna. Ni na'anpa mas wen nak beuna no ni na'anpa mas ule'a nak beuna, tal beuna gaw-a natal beuna lá gaw-a.

⁹Le'a bega sak gaw guni'i xta'an, parea bla'ach bega na'anpa isabgix dub xa pen mgondo' Dios ke ten ta ndaw bega. ¹⁰Tal le'a bega nyakbe'ena ta ndee wa, cha isob bega gaw bega dub sa nsob dub dios gizhliyo, cha ini'í dub men pen mgondo' Dios ta wa, le'a xa wa rages no gaw ta nsa'a bexa ndo' dios gizhliyo wa. ¹¹Cha le'a ke ten ta na nyakbe'ena bega wa, sabgix dub men pen mgondo' Dios, dub xa na no ngut Cristo sakndo' na. ¹²Tal bega li ugap gunno dub xmen Cristo, dub xa lá ini'í xta'an ta wen no xta'an ta ugap, le'a bega wa gap ke ndo' Cristo. ¹³Ta we'e tal ton dub ltsa'a na' gaila' ndo' ta ugap ke ten ta ndaw na', le'a na' nunk yá na'antapa gaw be'al wa, ndontsa na'anpa le'a na' gun ikate'eb xa.

Be ta syo'o gan gun be apostol

9 ¹¿Lá ini'í bega zha le'a na' nak dub apostol, no syo'o gan gun na' lak ndun be apostol? ¿No ni lá ini'í bega zha le'a na' uníndo' Jesucristo, no nak bega ti'in mbin na' ndo' Cristo?

²Ncho men ndab le'a na' ndee na'anpa dub apostol, ná le'a bego uní'íka le'a na' lika nak. Le'a ta na li nak bega xmen Cristo, le'a ta wa nluu le'a na' ta ugeaka dub apostol.

³Lnde'e ntsakndo na' ndo' be men li nisi na' wa: ⁴Le'a besa nak apostol syo'oka gan gaw, no goo besa be ta usa'a bega. ⁵No syo'o gan ika'a besa dub xagots nak xmen Cristo lak ndun ncho be apostol wa, no be xin xna'a Jesús, no Cefas. ⁶¿Nsak bega zha le'a na'tsa ndee no Bernabé juerska gun besa ti'in ndontsa iban besa? ⁷¿Lá ini'í bega zha le'a ni dub soldad lá kix ta ndaw na? No na'an ton ndas ya uv, cha lá ndaw xa uv nsa'a-yá. No na'an ton dub xa nla'ach borreg, cha lá ndo xa lech ten ma.

⁸Le'a ta ndáp na' wa na'anpa dub ta ndanbe'etsa na', le'a ley ten Dios no li ndab. ⁹Le'a ley msa'a Dios ndo' Moisés wa

nkeani'i ndab-a: “Lá ko bega gix xe'e ngon gor na ndun ma ti'in.”^f ¿Nsak bega zha le'a ta ndee wa gab le'a Dios nyu'no ladna be ngontsa? ¹⁰Le'a ta wa ndi gab le'a Dios liga nyu'no ladna beuna. Le'a bexa na ndun ti'in ndo' dub yo no bexa ngo'o xab trig wa, le'a bexa gal gor ika'a be ta usa'a-yá. ¹¹No liga tal le'a besa ndas di'izh ten Dios lat bega, ¿xte'e nsak bega zha le'a besa lá nsabndo' ika'a dub ta nki'in besa ndo' bega zha? ¹²Ncho stapla bexa ndadi'izh di'izh ten Dios, nka'a bexa ta nki'in bexa ndo' bega. ¿Lá ini'í bega zha le'a besa mas nsabndo' ika'a-yá?

Parea le'a besa na'anpa li ndun. Ndi nxik besa ndo' itea ta'a, ndontsa mas gungea ladna be men di'izh wen ten Cristo. ¹³¿Lá ini'í bega zha le'a bexa ndun ti'in len ni'i ten Dios, le'a bexa wa ndaw be ta ncho sa wa? No liga be ule'ay nsa'a be man xnab ndo' Dios, le'a bexa wa ndaw dub tuzh be xnab wa. ¹⁴No liga ndab Cristo le'a bexa na ndadi'izh di'izh wen ten xa, le'a bexa wa syo'o gan ika'a be ta na usa'a be men na ndo'ón di'izh wa.

¹⁵Parea le'a na' ndee ni dub biaj na'anpa li ina'ab ta nki'in na'. No ni na'anpa nke'a na' ta ndee ndontsa usa'a bega ta'a ndo' na'. Le'a cuent ten na' mas wen gat na' ndo'ka ika na' ta usa'a bega, le'a na' uzhe'eb nten lad na' le'a na' na'anpa li ngun. ¹⁶Le'a ta ndadi'izh na' di'izh wen ten Cristo wa, le'a ta wa na'anpa ta nzhinna na', geal le'a ta wa ta nsabndo'ka gun na'. ¡Pro'ob na' tal na' lá gudi'izh ta wa!

¹⁷Tal le'a na' gudi'izh di'izh wa galadtsa na', syo'oka gan gáp na' kix bega ndo' na'. Parea le'a Dios ndi unibe'e gudi'izh na' ta wa. ¹⁸¿Ta we'e xta'an gun na' gan zha? Le'a ta wa ta na nten lad na' ndadi'izh na' di'izh wen ten Cristo no ni na'an xta'an ina'ab na' ndo' bega. Le'a na' syo'oka gan ina'ab gakno bega na', parea na'anpa li ngun na'. ¹⁹Le'a na' ndee na'anpa ncho'o ndo' ni dub men nibe'e na', parea le'a na' ndun cuent dub xa ncho ndo' itea be men, ndontsa gun na' gan kwa'ad xa gungea ladna Cristo. ²⁰Le'a zha na ncho'o na' lat bexa judio, le'a na' ndun lak ndun bexa judio, ndontsa gun na' gan gungea ladna bexa Cristo. Le'a ta wa gab le'a zha na ncho'o na' lat bexa ndencho ndo' ley ten Moisés wa, le'a na' no ndun lak

ndab ley wa, ndontsa gun na' gan gungea ladna bexa Cristo, maska le'a na' na'anpa no ncho'o ndo' ley wa. ²¹No zha na ncho'o na' lat bexa na'anpa ndencho ndo' ley wa, le'a na' no ndun lak ndun bexa wa, ndontsa gun na' gan gungea ladna bexa Cristo. Le'a ta wa na'anpa ndab le'a na' lá uxobgek ndo' Dios, le'a na' ndi nxobgekka ndo' ta nibe'e Cristo. ²²No liga zha na ncho'o na' lat bexa pen mgondo' Dios, le'a na' no ndun lak ndun bexa wa, ndontsa gun na' gan mas gungea ladna bexa Cristo. Le'a na' nyak lak nak itea be men, ndontsa gun na' gan ncho bexa gap gealnaban ndo' Dios. ²³Li ndun na' ndontsa mas igen di'izh wen ten Cristo, cha li gal uso' na' ta wen usa'a Dios.

²⁴Le'a bega uni'íka le'a sa ngit bexa ndo' jueg, le'a itea bexa ngit para dubtsa xa ndun gan nka'a ta'a. Li bin bega juers gun bega gan ika'a bega ta usa'a Dios. ²⁵Le'a bexa na ngit ndo' jueg wa uzhe'eb ngo gan ndontsa lá yayo xa. Li ndun bexa ndontsa gun bexa gan ika'a bexa dub coron xos gé'e, dub ta sazha'a. Ná le'a beuna ndee wa ko gan, ndontsa ika'a beuna dub coron usa'a Dios, dub ta na'anpa gazha'a. ²⁶Ta we'e le'a na' na'anpa ito'o karrel cuent dub xa ni lá ini'í pa ilaya'. No ni lá gun na' cuent dub xa ndun uyo nke'a payent sbe'en ndo' mbitsa. ²⁷Ndi nsensa'ab na' le'aka na', ndontsa na'anpa gal gor gab Dios le'a na' na'anpa utsin ngun, maska mbidi'izh na' di'izh ten Dios ndo' be men.

Lá nsabndo' yankea be men be dios gizhliyo

10 ¹Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' nlad lá yalad bega xte'e ngok be usan gox polta ten beuna. Le'a bexa wa useabe len ila' dub xkaw no utakea bexa tlaw Nitsdo'o Nane wa. ²Le'a gor na li usea bexa wa len ila' xkaw wa no tlaw nitsdo'o wa, le'a ta wa cuent utalea' iteanak bexa, myak bexa xmen Moisés. ³Le'a itea bexa wa udaw ta msa'a Dios ge'e sa bid wa. ⁴No ngu itea bexa nits msa'a Dios, ta ulen ndo' ge'da'a wa. Le'a ge'da'a wa cuent Cristo, xa ncha'ano bexa sa wa. ⁵Ná le'a kwa'ad bexa wa lá ngun ta nsak ladna Dios, cha ngut bexa ge'e wa.

⁶Le'a be ta ndee wa li ngok ndontsa na'anpa no beuna isa'ab ladna be ta ugap, lak msa'ab ladna bexa ta wa. ⁷No ni lá yankea beuna be dios gizhliyo, lak mbin ncho bexa wa.

Le'a di'izh ten Dios ndab le'a bexa uteyawbe no ngu bexa, cha we'e mbilndats bexa ndo' be dios ten bexa. ⁸No lá ugal beuna dub xa na'anpa xa ten beuna, lak mbin ncho bexa wa, cha ke we'e ngut dub ga'al bchon mil bexa dubtsa wizh. ⁹No lá gun usaladno beuna Dios lak mbin ncho bexa wa, cha ke we'e udawke'a be uzhib bexa, cha ngut bexa. ¹⁰No lá ukeake beuna Dios lak ncho bexa wa mkeake Dios, cha mbit dub angel kwa'adgal bexa.

¹¹Le'a ta ndee wa ta ngwasea be usan gox polta ten beuna. No cha nkeani'i-yá ndontsa na'anpa no beuna gun be ta ugap wa, beuna ndencho be wizh lult ndee. ¹²Ta we'e le'a bego na nsak ga'al nak bega ndo' Cristo, bla'ach bega na'anpa isabgix bega. ¹³Le'a gor na ndanbe'e bega gun bega dub ta ugap, le'a ta wa ltsa'a ta ntid iteanak be men. Ná le'a Dios wen nak, lá ula'a xa itid bega ndo' ni dub ta'a lá uxik bega. Ndi gor na li ndanbe'e bega gun bega ta ugap wa, le'a Dios no gakno bega gun bega gan ndo' ta wa, ndontsa na'anpa gaila' bega ndo' ta ugap wa.

¹⁴Le'a bego amig ten na', na'anpa yankea bega be dios gizhliyo ndee wa. ¹⁵Le'a na' uní le'a bega utsin ndanbe'e, no uní na' le'a bega nsakyo'ónka ta ndáp na' ndee. ¹⁶Le'a gor na ndo beuna nits ten uv lak unibe'e Cristo, ¿lá ini'í bega zha le'a ta wa gab le'a beuna dubtsa nak nsea Cristo, xa na mtsi'i ten ten na? No liga gor na junt ndaw beuna pan wa, ¿lá ini'í bega zha le'a ta wa gab le'a beuna dubtsa nak no Cristo, xa na ngut sakndo' beuna? ¹⁷Le'a beuna kwa'adpa, ná le'a gor na junt ndaw beuna dubtsa pan wa, le'a beuna dubtsa nak.

¹⁸Bla'ach bega xte'e ndun bexa Israel wa. Le'a gor na ndaw bexa xnab nsa'a ule'ay ndo' Dios, le'a ta wa gab le'a bexa no ndankea Dios. ¹⁹Na'anpa gáp na' le'a be dios gizhliyo dub ta nsak. No ni lá gáp na' le'a xnab nsa'a bexa ndo' be dios wa dub ta nsak. ²⁰Le'a na' ndi gáp le'a zha na nsa'a bexa lá nchando' Dios wa xnab ndo' be dios ten xa, le'a xa nsa'a be ta wa ndo' be mbi bxin, na'anpa ndo' Dios. Le'a na' lá nlad no bega yankea be mbi bxin lak ndun bexa wa. ²¹Le'a bega lá nsabndo' goo vas ten Cristo, cha we'e googa bega vas ten be mbi bxin. No ni lá nsabndo' gaw xche'eno bega Cristo, cha gaw xche'enoga bega be mbi bxin. ²²¿Nati li gun beuna ndontsa gakloo Dios ndo' beuna zha? ¿Nsak bega zha le'a beuna mas juert ndo' Dios?

Ukwa'an beuna ta gakno beuna stubga men

²³Ncho bega ndab le'a bega syo'o gan gun itea ta nlad bega. Le'a ta wa ta ugeaka, parea na'anpa itea-yá ta nsabndo'. Syo'oka gan gun na' be ta nlad na', parea na'anpa itea-yá gakno mas ige' ladna beuna Dios. ²⁴Na'anpa ukwa'an beuna ta gakno le'atsa beuna, ndi ukwa'an beuna ta gakno beuna stubga men. ²⁵Le'a itea ta'a nado'o xa sa ndad be'al syo'o gan gaw bega, ni lá inabdi'izh bega pa uto'o-yá. ²⁶Le'a Dios le'a ten idub gizhliyo ndee nsea itea be ta ncho ndo' gizhliyo. ²⁷Tal ton na'anpa nchando' Dios gab ya'daw bega ta lid xa no tal bega nlad ya', udaw bega guni'i xta'an usa'a xa. Na'anpa inabdi'izh bega pa uto'o-yá, ndontsa na'anpa yu' ladna bega gaw bega ta wa. ²⁸Ná tal gab xa ndo' bega le'a be'al wa ta msa'a xa xnab ndo' be dios gizhliyo, we'e cha na'anpa gaw bega-yá, ndontsa na'anpa gaila' stub men ndo' ta ugap. Le'a Dios le'a nibe'e gizhliyo no itea be ta'a ncho ndo' gizhliyo. ²⁹Na'anpa gáp na' le'a cuent ten bega le'a ta wa ta lid le'a nak. Le'a na' ndi gáp le'a cuent ten stub xa wa le'a ta wa ta lid le'a nak. ¿Parea xta'an nsabndo' ulach na' ta ndanbe'e stubga men? ³⁰Tal le'a na' ndee nsa xno ndo' Dios no be ta ndaw na' wa, ¿cha xta'an gab men le'a na' lá yoo gan gaw be ta wa zha? ³¹Tal le'a bega gaw, no goo bega, no gun bega stubga ta'a, bin bega itea be ta wa dub mod na no be men gab xte'e wen nak Dios. ³²Lá gun bega dub ta gun gaila' bexa ndo' ta ugap, lak bexa judio no bexa na'anpa xa judio no bexa nak xmen Cristo. ³³Le'a na' ndun juers iteanak be ta'a ndun na' isak ladna be men. Na'anpa nkwan na' dub ta gakno na' nabtsa na', ndi nkwan na' dub ta gakno kwa'ad men, ndontsa no bexa gap gealnaban ndo' Dios.

11 ¹Bin bega lak ndun na' ndee, le'a na' ndun lak ndun Cristo.

Xte'e nsabndo' gak be xagots ndankea Dios

²Bega nak beuna xmen Cristo, le'a na' ndáp le'a bega wenka ndun, geal le'a bega lá nyalad na' nsea ndun bega ta mluu na'. ³Parea nlad na' yakbe'ena bega le'a Cristo le'a nibe'e be xabgi'i, no liga le'a be xabgi'i nibe'e xagots ten na, no le'a Dios le'a nibe'e Cristo. ⁴Le'a tal ton dub xabgi'i utsaw gek na

gor ndadi'izhno xa Dios, nsea gor ndadi'izh xa sakndo' Dios, le'a xa wa na'anpa ndap mod ndo' Cristo lak nsabndo'-yá. ⁵Ná le'a tal ton dub xagots lá utsaw gek na gor ndadi'izhno xa Dios, nsea gor ndadi'izh xa sakndo' Dios, le'a xa wa lá ndap mod ndo' xabgi'i ten xa. Le'a ta wa cuent dub xagots ulobto'og iteanak gichgek na. ⁶Le'a tal dub xagots lá ka'ab utsaw gek na, mas wen yabto'og iteanak gichgek xa. Parea tal le'a xagots wa ndo ladna kabto'og gichgek na, we'e nsabndo'ka utsaw xa gek xa. ⁷Le'a be xabgi'i wa na'anpa nsabndo' utsaw gek na sa nzhealbe bega, le'a Dios mbinde'e xabgi'i lak nak Dios, no nluu xabgi'i ta wen nak Dios. Ná le'a ta ndun be xagots wa nsabndo' uluu ta wen nak xabgi'i ten xa. ⁸Li nak-a geal le'a xabgi'i ned wa na'anpa le'a ngaknde'e dub ble'a las xagots wa, le'a xagots wa ndi le'a ngoknde'e no dub ble'a las xabgi'i. ⁹Le'a xabgi'i wa na'anpa ngaknde'e por na gakno xa xagots, le'a xagots ned wa ndi ngoknde'e ndontsa gakno xa xabgi'i ten xa. ¹⁰Ta we'e le'a dub xagots nsabndo' utsaw gek na ndontsa ini'í be angel le'a xa nxobgek ndo' xabgi'i ten xa. ¹¹Ná le'a beuna nak xmen Cristo, le'a be xabgi'i nsabndo' gakno be xagots, no liga le'a be xagots gakno be xabgi'i. ¹²Le'a xagots ngoknde'e no dub ble'a las xabgi'i, no liga le'a be me'ed bgi'i ndal len xagots. Parea le'a iteanak beuna Dioska mbinde'e.

¹³Le'aka bego binbe'e naga utsin nak tal le'a dub xagots lá utsaw gek na gor na gudi'izhno xa Dios. ¹⁴Le'a lak uni'í iteanak be men le'a-yá udalad nak tal dub xabgi'i ula'a ga'al gichgek na. ¹⁵Ná tal le'a dub xagots ula'a ga'al gichgek na, le'a ta wa utsinka nak, le'a Dios msa'a ko'ol gak gichgek xagots ndontsa utsaw-a gek xa. ¹⁶Le'a tal ton lá ndal ladna ta ndáp na' ndee wa, le'a na' gáp li nak ta nluu besa no li nak ta ndun iteanak be xmen Dios.

Ugap mbin bexa no xche'e ten Jesús

¹⁷Le'a ta uke'a na' nat, lá yoo gan gáp na' le'a bega wen ndun, geal le'a zha na nzhealbe bega le'a bega mas ugap ndun, ma bega utsin gun. ¹⁸Le'a ta ned gáp na', le'a ncho men ndab le'a gor nzhealbe bega le'a bega na'anpa dubtsa nak. Le'a ncho-yá ndangea lad na'. ¹⁹Li nsabndo'ka itid bega, ndontsa uluu ná ton ta ugeaka nak xmen Cristo lat bega. ²⁰Le'a zha na nzheal bega ndaw bega xche'e ten Cristo, le'a bega lá ndun

lak nsabndo'-yá. ²¹Le'a gor na ndaw bega, le'a kadga dub bega uxax ned nda'dob ta gaw na. We'e ncho bega ndon ndeyanna geal mtea-yá, no ncho bega gast nsudna. ²²¿Lá ndap bega ta lid bega, sa ndaw bega no sa ndo bega zha? ¿Xta'an usalad ndanno bega be xmen Dios zha? ¿No xta'an udalad ndanno bega bexa na'an xta'an ndap? ¿Xte'e gáp na' ndo' bega zha? ¿Nsak bega itenno lad na' bega zha? ¡Le'a ta ndun bega wa na'anpa nsak lad na'!

Xte'e unibe'e Jesús junt gaw be xmen xa

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-26; Lc. 22:14-23)

²³Le'a Jesucristo le'a mluu ta ndee ndo' na', ta mluu na' ndo' bego: Le'a te'al na myak cuent Jesús Xwan beuna wa, usen xa dub pan. ²⁴Cha msa'a xa xno ndo' Dios. Cha ule'a xa-yá, cha ndab xa: “Usen bega pan ndee, cha udaw bega-yá, le'a ta ndee be'al las na'. Nat isaxan gun bega ta ndee, ndontsa utse'a ladna bega le'a na' ngut sakndo' bega.” ²⁵No tso'o mtayaw xche'e bexa wa, cha liga usen Jesús dub vas ncho vin, cha ndab xa: “Le'a ta ndee ten ten na'. Le'a ta ndee nluu le'a nat le'a Dios mbinno be men dub trat kub ná xte'e wen ya'an bexa ndo' Dios. Itea zha goo bega ta ndee, utse'a ladna bega le'a na' ngut sakndo' bega.” ²⁶We'e gast gal wizh ilen Cristo, le'a itea biał li ndaw bega pan wa no ndo bega nits uv wa, le'a ta wa cuent gudi'izh bega ndo' be men xte'e ngut Jesús.

Xte'e gun beuna no ta unibe'e Jesús gaw beuna

²⁷Ta we'e tal ton gaw pan wa no goo xa nits wa dub mod lá nsabndo'-yá, le'a xa wa ndap ke ndo' Cristo no ndo' ten ten xa. ²⁸Le'a kadga dub bega nsabndo' gunbe'e xte'e nak ta gun bega, gor na biseata gaw bega pan no goo bega nits wa. ²⁹Ná tal bega gaw-a no goo bega-yá ni lá gunbe'e bega le'a ta wa cuerp ten Cristo, le'a Dios utsaksi bega. ³⁰Ta we'e kwa'ad bega nsén gealgizh no ule'a nak bega no ncho bexa gast ngutla. ³¹Parea tal le'a beuna iw'i'i ná xte'e gun beuna be ta wa, le'a Dios na'anpa utsaksi beuna. ³²Le'a ta li ndi'izh utsaksi xa beuna, le'a xa na'anpa utsaksi beuna lak utsaksi xa bexa lá nchando' Dios.

³³Ta we'e zha na izhealbe bega gaw bega xche'e ten Cristo, kweas bega itea bega dubtsa gaw. ³⁴No tal ncho bega ndanna

nsabndo' ned gaw bega ta lid bega, ndontsa na'anpa utsaksi Dios bega ke ten ta na li junt ndaw bega. Le'a cuent ten be ta wa ncho stapla be ta'a gáp na' ndo' bega zha na gal ina' na' bega.

Be ta ndák be men, ta nsa'a Espíritu ten Dios

12 ¹Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' nlad ini'í bega xte'e nak be ta ndák beuna, ta nsa'a Espíritu ten Dios ndontsa mas gun beuna ti'in ten xa. ²Le'a bega uni'íka le'a zha na bi lá ndangea ladna bega Cristo, ngwankea bega sbe'en be dios gizhliyo, ta na ni lá ndadi'izh. ³Parea nat nlad na' ini'í bega le'a tal ton ncho Espíritu ten Dios len lado'o na, le'a xa wa na'anpa ini'í kwea' ndo' Jesús. No na'an ton gab le'a Jesús le'a nak Xwan xa, tal na'anpa ncho Espíritu ten Dios len lado'o xa.

⁴Ncho sian ta'a ndák beuna ta nsa'a Espíritu ten Dios ndo' beuna ndontsa gun beuna ti'in ten xa, parea le'a Espíritu ten Dios wa dubtsa. ⁵Ncho sian mod ndun beuna ti'in ten Cristo, parea le'a Cristo Xwan beuna dubtsa. ⁶Nsea ncho sian ta'a ndun beuna ta na nak beuna xmen Dios, parea le'a Dios dubtsa, xa na nsa'a be ta gun beuna wa.

⁷Le'a ndo' kadga dub beuna nsa'a Espíritu ten Dios dubga ta'a ndák beuna, ndontsa gakno beuna be ltsa'a beuna. ⁸Le'a ndo' pla xa nsa'a Espíritu wa gudi'izh xa ta ndák Dios. No ndo' stapla xa nsa'a le'aka Espíritu gudi'izh bexa be ta uga'ach ten Dios. ⁹No ndo' stapla xa nsa'a le'aka Espíritu uzhebpa ige' ladna bexa Cristo. No ndo' stapla xa nsa'a le'aka Espíritu yunyakna bexa be men gizh. ¹⁰No le'aka Espíritu nsa'a ndo' stapla xa gun bexa uyon, no ndo' stapla xa gudi'izh bexa sakndo' Dios, no ndo' stapla xa ini'í bexa naga ta ndab stub men ta nsa'a Espíritu ten Dios natal ta nsa'a maxu'u, no ndo' stapla xa gudi'izh bexa stubga di'izh lá ndadi'izh be men, no ndo' stapla xa ta yakbe'ena bexa xta'an ndab stub ndo' di'izh wa. ¹¹Le'a itea be ta ndee nsa'a le'aka Espíritu ten Dios, nsa'a xa ndo' beuna lakka nlad xa gák beuna.

¹²Le'a dub men sian ndo' nsalea' be las xa, ná le'a idub xa wa dubtsa men nak. No liga nak itea beuna nak xmen Cristo.

¹³Le'a dubtsa Espíritu ten Dios utalea' iteanak beuna, cha dubtsa myak beuna, guni'i tal beuna xa judio natal xa na'anpa

xa judio, guni'i tal beuna nak dub xa ncho ndo' ya'a stubga men natal na'an. Le'a dubtsa Espíritu msa'a Dios uyo'o len lado'o beuna.

¹⁴Le'a dub men na'anpa dubtsa nsalea' idub xa, ndi sian ndo' nsalea' be las xa. ¹⁵Tal le'a xo'o xa gab: “Le'a na' ndee na'anpa ya'a xa, ta we'e na'anpa no na' nak las xa”, na'anpa ta we'etsa gun le'a xo'o xa na'anlapa las xa. ¹⁶No tal le'a ncha' xa gab: “Le'a na' ndee na'anpa ngusndo' xa, ta we'e na'anpa no na' nak las xa”, na'anpa ta we'etsa gun le'a ncha' xa na'anlapa las xa. ¹⁷Tal le'a idub las dub men nak ngusndo' xa, le'a xa wa lá yoo gan go'ón. No tal le'a idub las xa nak ncha' xa, le'a xa wa lá yoo gan igenna dub xla'a. ¹⁸Le'a Dios msob kadga dub ta wa las dubga men sa nladka Dios. ¹⁹Tal le'a men idub nak dub ble'atsa las xa wa, ¿cha ma idub xa zha? ²⁰Sian ndo' nsalea' xa, parea le'a idub xa wa dubtsa.

²¹Le'a ngusndo' xa lá yoo gan gab ndo' ya'a xa: “Le'a na' lá nki'in lu.” No ni gek xa lá yoo gan gab ndo' be xo'o xa: “Le'a na' lá nki'in bega.” ²²Ndi le'a be las beuna sa nsak beuna mas ule'a nak, le'a be sa wa ndi le'a mas ndanti'in beuna. ²³No le'a be las beuna sa na nsak beuna ndidotsa nsu'u wa, le'a be sa wa ndi le'a mas utsin ntsaw beuna. No le'a be las beuna sa na lá nsabndo' uluu, le'a be sa wa no liga mas ntsaw beuna. ²⁴Parea na'anpa li utsaw beuna be las beuna sa mas nlu'u. Le'a Dios mbinde'e idub dub men, dub mod na mas nla'ach beuna be las beuna sa na uxee nsak wa. ²⁵Li le'a be las beuna wa na'anpa kuyo, ndi gakno-yá be ltsa'a-yá. ²⁶Tal le'a dub ble'a las beuna ndakwea', le'a beuna idub nsén gealkwea' wa. No tal le'a dub ble'a las beuna nten ladna, le'a beuna idub nten ladna.

²⁷Liga le'a beuna itea nak cuent las Cristo, no kadga beuna dub ble'aga las xa. ²⁸Le'a lat beuna nak xmen Cristo, le'a Dios mti bexa ndun be ti'in ten xa. Ned ncho bexa nak apostol, we'e ncho bexa ndadi'izh sakndo' Dios, we'e ncho bexa nak mech uluu di'izh ten Dios, we'e ncho bexa ndun uyon. No ncho bexa nyunyakna xa gizh, no bexa ndakno bexa uban nak, no bexa nchansu be xmen Cristo, no bexa ndadi'izh stub di'izh xa'aga. ²⁹Na'anpa itea beuna nak apostol. No na'anpa itea beuna ndadi'izh sakndo' Dios. No na'anpa itea beuna nak mech. No na'anpa itea beuna ndun uyon. ³⁰No na'anpa itea

beuna nyunyakna men gizh. No na'anpa itea beuna ndadi'izh stubga di'izh ten Espíritu. No na'anpa itea beuna sun gan gab xte'e gab di'izh wa. ³¹Bkwa'an bega be ta mas nsak lat be ta nsa'a Dios wa. Parea nat uluu na' bega stub nes masga nsak.

Nsabndo' ikwea' ladna be men be ltsa'a na

13 ¹Le'a tal na' gudi'izh be di'izh ten be men no be angel, ná lá ikwea' lad na' be men, le'a ta ndadi'izh na' wa ngen lak ngen dub ble'a gi'ib nsid natal dub plati ndun ruid. ²No tal gudi'izh na' sakndo' Dios, no yakbe'ena na' itea be ta uga'ach ten Dios no iteata be ta'a, no ige' lad na' Dios gast sun na' gan itatsob be ge'e ubi'i, parea tal le'a na' lá ikwea' ladna be men le'a na' na'an xti'in. ³No tal utsea na' iteanak be ta ndap na' gaw bexa prob, no yun na' cuent le'aka na' gast yol' na', parea tal le'a na' lá ikwea' ladna be men, le'a be ta ndun na' wa na'an xti'in.

⁴Le'a tal ton nkwea' ladna be ltsa'a na, le'a xa uxik ndo' itea be ta'a gun bexa, no utsin gak xa, no na'anpa gaklono xa dub xa ndap ta'a, no ni lá izhinna xa, no lá gunbe'e xa le'a xa le'atsa nsak. ⁵No na'anpa usalad gak xa, no na'anpa ukwa'an xa ta nladtsa xa, no na'anpa uxax gakloo xa, no yalad xa be ta ugap ndanno be men xa. ⁶No na'anpa itenno ladna xa be ta ugap ndun be men, le'a xa ndi itenno ladna gealngea. ⁷Le'a tal ton nkwea'ka ladna be ltsa'a na na'anpa ne'e ladna xa be ta ndun bexa, no ndangea ladna xa bexa, no nge' ladna xa bexa, no nxik xa ndo' itea ta'a ndun bexa wa.

⁸Le'a ta na nkwea' ladna be men be ltsa'a na wa na'anpa nak ta idub. Parea gal dub wizh yá na'antapa gudi'izh be men sakndo' Dios, no na'antapa gudi'izh bexa stubga di'izh ta nsa'a Espíritu ten Dios, no na'antapa gudi'izh bexa be ta uga'ach ten Dios. ⁹Le'a ta na nchando' beuna Dios no ta ndadi'izh beuna sakndo' Dios, le'a be ta wa na'anpa itea nak lak nlad Dios. ¹⁰Parea le'a gal zha gak cumplir ta ndab Dios, le'a beuna yá lá gunta be ta wa.

¹¹Le'a zha na ngok na' me'ed ndadi'izh na' lak ndadi'izh be me'ed, no ndanbe'e na' lak ndanbe'e be me'ed, no nyakbe'ena na' lak nyakbe'ena be me'ed. Parea le'a zha na ngok gox na', mla na' ta ndun na' zha me'ed na' wa. ¹²Le'a nat le'a beuna nchando' Dios cuenttsa gor na nwi'i beuna ndo' dub wa'án lá

nluu utsin. Parea le'a gal gor le'a beuna ndon nde'e ini'í ga'al ndo' Dios. Le'a nat le'a na' ndidotsa nchando' Dios, parea le'a gal zha wa le'a na' igondo' Dios lak nchando' Dios na'. ¹³Ncho chon ta'a na'anpa inítndo': le'a ta wa ta nge' ladna beuna Dios, no ta ndenkea' beuna gun Dios ta ndab xa, no ta nkwea' ladna beuna be ltsa'a beuna. Parea le'a ta mas nsak ndo' yon ta ndee wa, le'a ta wa ta ikwea' ladna beuna be ltsa'a beuna.

Bexa ndadi'izh dub di'izh ten Espíritu

14 ¹Bin bega juers ikwea' ladna bega be ltsa'a bega, no bkwa'an bega be ta gák bega gun bega ti'in ten Dios, lak nsa'a Espíritu ten Dios. Parea le'a ndo' itea be ta wa, mas byu' ladna bega gudi'izh bega sakndo' Dios. ²Le'a xa na ndadi'izh stub ndo' di'izh nsa'a Dios, le'a xa wa ndadi'izh ndo' Dios na'anpa ndo' men, le'a-yá na'an ton nyakbe'ena. Le'a ta ndadi'izh xa wa ta msa'aka Espíritu ten Dios ndo' xa, dub ta uga'ach nak-a. ³Parea le'a bexa ndadi'izh sakndo' Dios wa, le'a xa wa ndadi'izh ndo' be men, ndun xa mas nge' ladna be men wa Dios, no ntenxe'a xa be men, no nlu'uzh xa be men. ⁴Le'a xa na ndadi'izh stubga di'izh nsa'a Dios wa, le'a ta wa le'atsa xa ndakno. Ná le'a xa ndadi'izh sakndo' Dios wa, le'a ta wa ndakno itea be xmen Cristo wa. ⁵Le'a na' nlad le'a iteanak bego gudi'izh stubga di'izh nsa'a Dios, parea mas nlad na' gudi'izh bega sakndo' Dios. Le'a ta ndadi'izh bexa sakndo' Dios wa mas nsak ndo' ta ndadi'izh bexa stubga di'izh. Parea tal ncho xa gab xte'e ndab stub ndo' di'izh wa, le'a ta wa gakno bexa mas ige' ladna bexa Dios.

⁶Bego nak beuna xmen Cristo, tal le'a na' gal lat bega, cha gudi'izh na' sbe'en stubga di'izh, le'a ta ndadi'izh na' wa na'an xti'in. Mas wen gudi'izh na' dub ta mluu Dios ndo' na', natal dub ta uní na' cuent ten Dios, natal dub ta gudi'izh na' sakndo' Dios, natal dub ta ndab di'izh ten Dios. ⁷Ta ugeakapa le'a iteanak be ta'a nsid lak dub bzhee natal dub arpa, tal le'a itea-yá dubtsa nsid, ¿xte'e ini'í beuna xta'an ndo'ol dub ná wa nsea stub ná wa zha? ⁸No tal le'a dub trompet lá utsin kwezh gor isaxan dub guerr, ¿cha ton gun list gun xa guerr zha? ⁹No liga bego, tal le'a bega gudi'izh dub di'izh ta lá yakbe'ena be men, ¿xte'e ini'í bexa xta'an ndab bega zha? Le'a ta ndab bega wa ta na'an xti'in, cuent ndadi'izh bega-yá ndo' mbitsa.

¹⁰Le'a ndo' gizhliyo ndee ncho isando' di'izh, le'a itea be di'izh wa ndap xta'an gab. ¹¹Parea tal le'a na' lá yakbe'ena ta ndab stubga xa, le'a xa gunbe'e le'a na' dub xa uto'o sit. No liga gunbe na' ndee le'a xa wa dub xa uto'o sitga. ¹²No liga le'a bego na nlad gak be ta nsa'a Espíritu ten Dios, bkwa'an bega be ná mas gakno be xmen Cristo mas ige' ladna bexa Cristo.

¹³Ta we'e le'a bego na ndák ndadi'izh stubga di'izh nsa'a Dios, unab bega ndo' Dios ndontsa syo'o gan gudi'izh bega xte'e gab ta ndab bega wa. ¹⁴Tal le'a na' gudi'izhno Dios dub di'izh lá nchando' men, le'a len lado'o na' ndadi'izhno na' Dios, parea le'a na' lá nyakbe'ena ta ndáp na' wa. ¹⁵¿Ta we'e xte'e nsabndo' gun na' zha? Le'a na' gudi'izhno Dios no golto'o na' ndo' Dios be di'izh ncho len lado'o na' lak nsa'a Espíritu ten Dios. No gudi'izhno na' Dios nsea golto'o na' ndo' Dios be di'izh nyakbe'ena na'. ¹⁶Tal le'a bega nabtsa di'izh nsa'a Espíritu ten Dios nsa'a bega xno ndo' Dios, le'a dub xa ndo'ón-a lá yoo gan no usa'a xno ndo' Dios, le'a xa lá nyakbe'ena ta ndab bega wa. ¹⁷Le'a bego na li ndun wa ta ugeaka wen nsa'a xno ndo' Dios, parea le'a-yá lá ndakno stubga xa. ¹⁸Nat nsa na' xno ndo' Dios le'a na' mas ndák ndadi'izh stubga di'izh ndo' iteanak bego. ¹⁹Parea le'a dub sa nzhealbe be xmen Cristo, mas wen gudi'izh na' ga'ay di'izh nyakbe'ena bexa ta uluu na' bexa, ndo' ti'i mil di'izh lá nyakbe'ena bexa.

²⁰Bega nak beuna xmen Cristo, lá gunbe'e bega lak ndanbe'e dub me'ed. Gok bega cuent dub me'ed lá nchando' sian be ta ugap, parea utsin binbe'e bega lak ndanbe'e dub xa gox. ²¹Le'a lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios:

Le'a na' gunti'in be men xa'aga nacion
 gudi'izh bexa stubga di'izh ndo' bexa Israel,
 ná le'a bexa wa ni lika lá isakyo'ón ta ndáp na'.^g

²²Ta we'e le'a ta ndadi'izh bexa stubga di'izh wa, le'a ta wa nluu ndo' bexa lá ndangea ladna Dios le'a Dios ndapka juers. Parea le'a ta ndadi'izh bexa sakndo' Dios wa, le'a ta wa nluu dub di'izh ten Dios ndo' bexa ndangea ladna Dios,

na'anpa ndo' bexa lá ndangea ladna Dios. ²³Ta we'e le'a gor na nyakjunt itea bega nak xmen Cristo, tal gudi'izh itea bega stubga di'izh nsa'a Dios, cha yate dub men lá nchando' Dios natal dub men lá ndangea ladna Dios, le'a men wa gab le'a bega xa tont. ²⁴Parea tal le'a itea bega gudi'izh sakndo' Dios cha yate dub men lá nchando' Dios natal dub men lá ndangea ladna Dios, le'a gor na ndo'ón xa ta ndadi'izh bega wa, cha igondo' xa le'a xa noga ndap ke. ²⁵Cha ini'í xa le'a Dios nchando' be ta uga'ach ncho lado'o xa, cha isaxib xa ndo' Dios yankea xa Dios. Cha gab xa le'a Dios ta ugeaka ncho lat bega.

Ta nsabndo' gun be xmen Cristo sa nzhealbe bexa

²⁶Bego nak beuna xmen Cristo, le'a zha na nzhealbe bega le'a pla bega golto'o ndo' Dios, no pla bega uluu be ltsa'a bega, no pla bega gudi'izh dub ta mluu Dios ndo' bega, no pla bega gudi'izh stubga di'izh lá nchando' men, nsea pla bega gab xta'an gab be di'izh wa. Li bin bega ndontsa gakno bega be ltsa'a bega nak xmen Cristo. ²⁷Le'a gor na ndadi'izh bega stubga di'izh nsa'a Dios wa, toptsa bega natal chon bega dub ga'ga bega bidi'izh. Le'a stub xa gab ná xta'an ndab bega. ²⁸Tal le'a na'an ton gun gan gab xta'an ndab bega, na'anpa gudi'izh bega-yá lat ltsa'a bega. Ndi nabtsa bega bidi'izh-a ndo' Dios. ²⁹No liga le'a bego na ndadi'izh sakndo' Dios ini'í toptsa bega natal chon bega, le'a iteata bega bla'ach-a, gunbe'e bega naga le'a nak-a. ³⁰Ná tal le'a Dios uluu dub ta'a ndo' stubga xa nsob sa wa, le'a xa nso'yadi'izh ned wa nsabndo' lá gudi'izhta, ndontsa gudi'izh stub xa wa. ³¹Tal li dub ga'ga bega gudi'izh sakndo' Dios, we'e le'a itea bega gák, no itea bega ko gan. ³²Le'a bexa ndadi'izh sakndo' Dios syo'o gan kweas gast gal gor nsabndo' gudi'izh xa. ³³Le'a Dios lá nlad dub ta ruid ta lá yakbe'ena bexa. Le'a Dios ndi nlad utsintsa gudi'izh bexa.

Le'a lak nak costumbr itea sa ncho be xmen Cristo, ³⁴le'a xagots ten bega xetsa gak gor nzhealbe bega. Le'a bexa wa lá nsabndo' gudi'izh, le'a ley ten Dios ndab isakyo'ón bexa ta ndab xabgi'i ten xa. ³⁵Tal ton xagots nlad ini'í xte'e nak dub ta'a, inabdi'izh xa ndo' xabgi'i ten xa ta lidtsa bexa. Lá utsin nak-a tal dub xagots gudi'izh sa nzhealbe bega nak xmen Cristo.

³⁶Btse'a ladna bega le'a di'izh ten Dios na'anpa lat bega uto'o, no na'anpa lattsa bega ulansea-yá. ³⁷Tal ton nsak le'a

xa ndadi'izh sakndo' Dios, natal nsak xa le'a ta ndák xa wa ta nsa'a Espíritu ten Dios, igondo' xa le'a be ta nke'a na' ndee ta unibe'e Cristo Xwan beuna. ³⁸Tal le'a xa lá igondo' ta wa, le'a bega lá nsabndo' isakyo'ón ta ndab xa wa.

³⁹Bego nak beuna xmen Cristo, bkwa'an bega xte'e gudi'izh bega sakndo' Dios, no lá uka bega gudi'izh bexa stubga di'izh nsa'a Dios. ⁴⁰Parea utsintsa bin bega itea-yá ndon xkwa'atsa.

Cristo mban ndo' gealgut

15 ¹Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' nlad utse'a ladna bega di'izh wen ten Cristo, ta mbidi'izh na' ndo' bega. Le'a di'izh wa ta mbingea ladna bega, no gast nat ndangea ladna bega-yá. ²Tal le'a bega lá ula'a be di'izh mbidi'izh na' wa, we'e le'a bega gap gealnaban ndo' Dios. Ná tal le'a bega ula'a di'izh wa, le'a ta na mbingea ladna bega ta wa ta na'an xti'in.

³Le'a ta mas nsak mluu na' ndo' bega wa le'akaga ta mluu bexa ndo' na' wa: le'a ta wa le'a Cristo ngut ndontsa yu'u be ke ten beuna, lak nkeani'i di'izh ten Dios.^h ⁴Cha mga'ach xa, no mban xa zha ngok myon wizh, lak nkeani'i di'izh ten Dios.ⁱ ⁵Cha we'e mlundo' xa ndo' Pedr, tso'o wa mlundo'ga xa ndo' be apostol ten xa. ⁶Le'a tso'oga wa mlundo' xa ndo' masla dub ga'ay gayo'o be xmen xa. Ncho kwa'ad bexa wa bi nbanbe, no ncho xa ngutla. ⁷Tso'o wa mlundo' xa ndo' Jacob, no mlundo'gal xa ndo' be apostol wa.

⁸Ndon lult mlundo' xa ndo' na', le'a na' cuent dub me'ed ngol dub gor ni lá nsabndo' gal me'ed. ⁹Le'a na' ndon le'a na'anpa nsak ndo' itea be apostol ten Cristo gast ni lá nsabndo' isalea' na' apostol, geal le'a na' ugap mbinno be xmen Cristo. ¹⁰Ná le'a Dios mkwea' ladna na', ta we'e msa'a xa ta nak na' apostol. Le'a ta na li msa'a Dios ndo' na' wa uzhebpa ngokti'in, le'a na' mas ndun ti'in ten Dios ndo' iteata bexa nak apostol. Parea na'anpa na'tsa ndun ta wa, le'a na' juers ten Dios ndun ta wa. ¹¹Guni'i ton ndadi'izh cuent ten Cristo, tal na'-yá natal bexa we'e-yá, parea lika ndadi'izh besa-yá no lika mbingea ladna bega-yá.

^h 15:3 Is. 53:5-12   ⁱ 15:4 Sal. 16:8-10; Os. 6:2

Bexa ngut wa ibanbe

¹²Le'a besa ndadi'izhka le'a Cristo mban ndo' gealgut. Ta we'e, ¿xta'an ncho bega ndab le'a bexa ngut na'anpa ibantabe?

¹³Tal le'a bexa ngut wa na'anpa iban, we'e le'a Cristo no lá iban. ¹⁴No tal le'a Cristo lá iban, we'e le'a ta ndadi'izh besa

wa no ta ndangea ladna bega Cristo wa ta na'an xti'in. ¹⁵Tal le'a be men ngut na'anpa ibangal, we'e le'a ta ndadi'izh besa

cuent ten Dios wa dub ta kwi'in, geal le'a besa ndadi'izh

le'a Dios mxiste Cristo ndo' gealgut. ¹⁶Tal le'a bexa ngut wa

na'anpa iban, we'e le'a Cristo noga na'anpa iban. ¹⁷Tal le'a

Cristo na'anpa iban, we'e le'a ta ndangea ladna bega Cristo

wa ta na'an xti'in, no na'anpa yu'u be ke ten bega. ¹⁸No tal na'anpa iban Cristo, le'a ta wa gab le'a bexa na mbingea ladna

Cristo cha tso'o wa ngut bexa, le'a bexa wa ndi ngok perdid.

¹⁹Tal le'a beuna ndanbe'e le'a Cristo ndakno beuna ndo'

gizhliyo ndeetsa, le'a beuna mas pro'ob nak ndo' itea be men.

²⁰Parea ta ugeaka le'a Cristo mban ndo' gealgut, ta we'e

uni'íka beuna le'a bexa ngut wa ibanka, lak ned mban Cristo.

²¹Le'a ke ten dub men, le'a itea be men ndat. No liga le'a juers

ten dub men, le'a bexa ngut ibangal. ²²Le'a itea be men nak

bexa ras Adán, ta we'e itea be men gat. No liga le'a itea bexa

nak xa ten Cristo wa ibankabe. ²³Parea kad dub xa iban gor

na nsabndo'-yá: le'a Cristo nak xa ned mban. We'e ibanga be

xmen Cristo gor na ilen xa. ²⁴We'e gal zha lult, zha na gun

Cristo gan ndo' itea bexa nibe'e nsea bexa nsak, cha yun xa

cuent ta nibe'e xa ndo' Dios Xus beuna. ²⁵Le'a Cristo le'a

nibe'e gast gal zha inibe'e xa ndo' iteanak bexa ndaklono xa,

kwe bexa wa xan ndats xa. ²⁶Le'a ta na ndon le'a lult unitndo'

Cristo wa le'a ta wa gealgut. ²⁷Le'a Dios ute itea be ta'a xan

ndats Cristo inibe'e xa-yá, parea le'a ta wa na'anpa no Dios,

le'a Dios le'a nak xa na nte itea be ta'a sa wa. ²⁸Ná le'a gal

zha na inibe'e Cristo itea be ta'a, we'e le'a Cristo Xin Dios cha

yun cuent be ta wa ndo' Dios xa na msa'a ta wa inibe'e Cristo.

We'e le'a Dios inibe'e iteanak be ta'a.

²⁹No stubga ta'a gáp na'. Le'a ncho bexa ntalea' sakndo'

bexa ngutla. Parea tal le'a bexa ndanbe'e le'a bexa ngut wa

lá ibantabe, ¿xta'an ngi li ndun bexa ta wa? ³⁰¿No xta'an

ngi li rages nde besa itea wizh zhaga, tal le'a bexa ngut

wa lá ibantabe? ³¹Lak segur ntenno lad na' bega nak xmen Jesucristo, no liga segur gáp na' le'a na' itea wizh ngi sat. ³²Le'a ncho bexa gezh Éfeso cuent man ugi'i ugap mbinno na'. Parea tal ta ugeaka le'a bexa ngut wa lá ibantabe lak ncho bego ndab, le'a be ta mbin na' sa wa dub ta na'an xti'in. Ndi mas wen gun beuna lak ndab ncho bexa: gaw beuna no goo beuna, le'a ge'a le'a beuna gat.

³³Lá ula'a bega ukwi'inno be men bega. Le'a tal beuna nbeseano bexa ugap, le'a beuna noga gun ltsa'a ta ugap ndun bexa wa. ³⁴Ta we'e list gok bega, no lá gunta bega be ta ugap. Li ndáp na' ndontsa ido ladna bega, le'a ncho bega bi lá nchando' Dios.

Xte'e iban bexa ngut

³⁵Le'a ncho xa inabdi'izh: “¿Xte'e iban bexa ngut? ¿Xte'e nak idub las bexa gal zha wa?” ³⁶Le'a xa li nabdi'izh wa lá ini'í xta'an nabdi'izh. Le'a gor na ndas dub men dub bid le'a-yá juerska ned gazha'a, we'eta ilen-a. ³⁷Le'a gor ndas xa dub bid tal trig-a natal stubga bid-a, le'a ta wa na'anpa lak ta ilen wa, le'a-yá bidtsa. ³⁸Parea le'a Dios nsa'a be ya ten-a lak nlad Dios, kadga dub bid xa'aga nak ya ten-a. ³⁹No liga le'a itea be ta ncho ndo' gizhliyo na'anpa dubtsa nak. Le'a be men nsea be man xa'aga nak. No be migin nsea be mbeal xa'aga nak. ⁴⁰Ncho be ta'a gibe'a ba' no ncho be ta'a gizhliyo ndee. Le'a ta chul ten be ta ncho gibe'a na'anpa nak lak nak ta chul ten be ta ncho ndo' gizhliyo. ⁴¹Le'a xe'a wizh xa'aga nak ndo' xe'a mbe'e, no be xe'a mbeal xa'aga nak. No kadga be mbeal ndi'ib gibe'a xa'aga nluu.

⁴²No liga gak-a zha na iban bexa ngut. Le'a be'al las dub xa ngut iga'ach no sazha'a, parea gal zha iban xa le'a xa yá na'antapa gat. ⁴³Le'a be'al las dub xa ngut ugap nluu no na'an xti'in-a, parea gal zha iban xa le'a xa uzhe'eb chul uluu no gap xa juers. ⁴⁴Le'a be'al las dub xa ngut dub ta gizhliyotsa, parea gal zha iban xa le'a las xa dub ta gibe'a. Le'a lak ncho las be men ta gizhliyo, no ncho las bexa ta gibe'a.

⁴⁵Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab-a le'a Dios ned mbinde'e Adán ngok xa dub mgi'i ndap gealnaban. No ncho stub xa ní'i beuna ndo' xa Adán lult. Le'a ta wa Cristo xa gibe'a, xa nsa'a gealnaban nunk lá idub. ⁴⁶Le'a xa gibe'a

wa na'anpa ned ulen. Le'a xa gizhliyo ndi le'a ned ulen, cha we'e xa gibe'a wa. ⁴⁷Le'a xabgi'i ned wa le'a ta wa Adán xa gizhliyo. Le'a xabgi'i itop wa le'a ta wa Cristo xa gibe'a. ⁴⁸Le'a beuna xa gizhliyo ndap beuna dub las na lak ngok las Adán xa gizhliyo. No liga le'a las bexa gibe'a nak lak nak las Cristo xa gibe'a. ⁴⁹Le'a nat le'a beuna nak lak ngok xa gizhliyo wa, parea gal zha wa le'a beuna yak lak nak Cristo xa gibe'a.

⁵⁰Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' gáp ndo' bega le'a beuna Inde'etsa ncho ndo' gizhliyo ndee lá yoo gan yate sa nibe'e Dios. Le'a be'al las beuna ta ndat ndee wa lá yoo gan yoo idub tiemp lak be ta ncho gibe'a. ⁵¹Le'a na' gáp stub ta uga'ach ten Dios: le'a beuna na'anpa itea gat, parea gal zha wa itea beuna xa'aga yak. ⁵²Le'a ta wa ta uxax lak dub nsengichtsa men. Le'a gal gor kwezh trompet lult le'a bexa ngut wa iban, cha yá na'antapa gat bexa. Le'a beuna bi ndenban gal zha wa cha xa'aga yak. ⁵³Le'a be be'al las beuna dub ta sat no sazha'a-yá, parea le'a-yá nsabndo' yak dub ta lá gazha'ata no ni lá gatta-yá. ⁵⁴Nat le'a be'al las beuna dub ta sazha'a, parea gal zha wa yak-a dub ta lá gazha'ata. Nat le'a be'al las beuna dub ta sat, parea yak-a dub ta lá gatta. Le'a ta wa gak lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Le'a be men yá na'antapa gat,
geal le'a Dios mbin gan ndo' gealgut.^j

⁵⁵Yá lá izhebta beuna ndo' gealgut,
le'a gealgut yá lá gunta gan ndo' beuna.^k

⁵⁶Le'a ley ten Dios ndab le'a tal ton ndap ke ndo' Dios, le'a Dios utsaksika xa wa. Ta we'e le'a be men nzheb ndo' gealgut, le'a bexa uni'í le'a bexa ndapka ke ndo' Dios. ⁵⁷Nat usa'a beuna xno ndo' Dios le'a juers ten ta mbin Jesucristo Xwan beuna wa le'a beuna ndun gan ndo' gealgut.

⁵⁸Ta we'e dubtsa ute bega nak beuna xmen Cristo, no na'anpa ula'a bega gealngea ten Cristo, no mas bin bega ti'in ten Dios idub tiemp. Le'a bega uni'í le'a itea ti'in ndun bega ndo' Dios wa ta ndakti'inka.

Be med nsa'a bexa ndo' be xmen Cristo ndencho Jerusalén

16 ¹Le'a cuent ten be med ta gakno bega be xmen Cristo ndencho Jerusalén, bin bega lakka ndáp na' gun be xmen Cristo ncho Galacia. ²Le'a itea be wizh ned ten sman, le'a kadga dub bega kocha'aw dub tuzhga med usa'a bega bi lak mbin bega gan, ndontsa na'anpa ti'i utele'e bega-yá zha gal na'. ³Le'a zha gal na' sa ba' le'a na' utu'ub bexa na mti bega ya'ula'a med wa Jerusalén, med msa'a bega wa. No go'o bexa dub git gab ná xta'an li ncha'ula'a bexa med wa. ⁴No tal le'a na' ndanbe'e le'a na' no nsabndo' gaa, le'a na' sanoka bexa wa.

Be ta ndanbe'e Pabl gun Pabl

⁵Le'a zha gal ina' na' bega le'a na' nsabndo' ned itil'id Macedonia, we'eta gal na' Corinto ba'. ⁶Le'a na' bi lá iní tal dub nde'eptsá natal idub tiemp kwal yo'ono na' bega. We'e le'a bega syo'o gan gakno na' sa gaata na'. ⁷Le'a na' lá nlad dub inítsa na' bega zha itil'id na' sa ba'. Le'a na' ndi nlad yo'ono bega dub nde'ep tal Dios nlad. ⁸Parea le'a na' kweas gezh Éfeso ndee gast itid ujest Pentecostés. ⁹Le'a sa ndee ncho kwa'ad be men ndakloo ndo' na', parea no ncho kwa'adpa bexa nlad go'ón di'izh ten Cristo ta ndadi'izh na'.

¹⁰Tal le'a Timoteo ya' sa ba', utsin binno bega xa, le'a xa wa no ndun til'in ten Dios lakkaga ndun na'. ¹¹Gop bega mod ndo' xa no bsa'a bega ta nki'in xa ndontsa syo'o gan gi'id ina' xa na'. Le'a na' no stapla be xmen Cristo ndee, nkenkea' besa zha gi'id Timoteo.

¹²Le'a sian bñaj una'ab na' ndo' Apolos go'o xa stapla bexa nak xmen Cristo ya'ina' bexa bega, ná le'a gast nat le'a xa lá ka'ab ya'. Parea le'a xa sa'ina'ka bega zha na syo'o gan ya' xa.

Be ta lult mtenxe'a Pabl bexa

¹³Bla'ach bega no dubtsa ute bega na'anpa ula'a bega ta ndangea ladna bega Cristo. Bte'a ladna bega no gop bega valor. ¹⁴Bkwea' ladna bega be ltsa'a bega guni'i xta'an gun bega.

¹⁵Bego nak beuna xmen Cristo, le'a bega uni'íka le'a bexa ncho ta lid Estéfanos ndon ned mbingea ladna Cristo ndo' idub región Acaya ba'. Le'a bexa wa ulo ladna sbe'en ndakno

bexa be xmen Dios. ¹⁶Le'a na' gáp ndo' bega uxobgek bega ndo' bexa wa no ndo' iteata bexa li ndun ti'in ten Dios wa. ¹⁷Uzhebpa nten lad na' ta na mbi'id Estéfanos no Fortunato no Acaico, le'a bexa ndakno na', dub ta lá yoo gan gakno bega na' le'a bega sit ncho. ¹⁸Le'a bexa wa ndun wen nyo'o lad na' ndee lak ndanno bexa bega. Gop bega mod ndo' itea bexa na ndun ltsa'a ta ndun bexa ndee.

¹⁹Le'a be xmen Cristo ndencho be gezh región Asia ndee no nidi'izh ndo' bega. No Aquila nsea Priscila nsea iteata be xmen Dios nzhealbe ta lid itop bexa wa uzhebpa nidi'izh ndo' bega ta na nak bega xmen Cristo. ²⁰Le'a iteata bexa nak xmen Cristo no nidi'izh ndo' bega. Unidi'izh bega ndo' be ltsa'a bega ta nluu le'a bega nkwea' ladna bexa.

²¹Le'a na' Pabl ya'a na' nke'a na' ta ndee ndo' git, ta nidi'izh na' ndo' bega.

²²Le'a tal ncho bega lá ndankea Jesucristo Xwan beuna, le'a Dios utsaksi bega.

¡Cristo Xa Nibe'e, uxax utsea ga!

²³Nat na'ab na' ndo' Jesucristo Xwan beuna mas uzhe'eb utsin gunno xa bega. ²⁴Le'a na' nkwea' ladna itea bega no nak xmen Cristo Jesús. Lika nak-a.

Las ilustraciones de las páginas 4, 6, 10, 24, 27, 44, 51, 83, 90, 92, 95, 96, 108, 126, 144, 154, 159, 161, 170, 183, 195, 221, 224, 242, 251, 253, 276, 286, 305, 308, 314, 318, 320, 324, 340, 346, 354, 355, 360, 368, 370, 374, 391, 398, 399, 493, 524, 555, 567 y 645 son propiedad de ©1978 David C. Cook Publishing Co., y son usadas con el permiso correspondiente.

Las ilustraciones de las páginas 64, 66, 131, 279, 330, 421, 426, 488, 497, 515, 583 y 585, por Louise Bass, son propiedad de ©The British & Foreign Bible Society, 1994.

Las ilustraciones de las páginas 296 y 641, por Horace Knowles, son propiedad de ©The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Primera edición
El Nuevo Testamento
Zapoteco de San Vicente Coatlán
zpt 14-105 5C
©2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.
Versión electrónica ©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2015
www.scriptureearth.org

Usted es libre de: Compartir – copiar, distribuir, ejecutar y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

Atribución. Debe reconocer los créditos de la obra de la manera especificada por el autor o el licenciante (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o que apoyan el uso que hace de su obra).
No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>